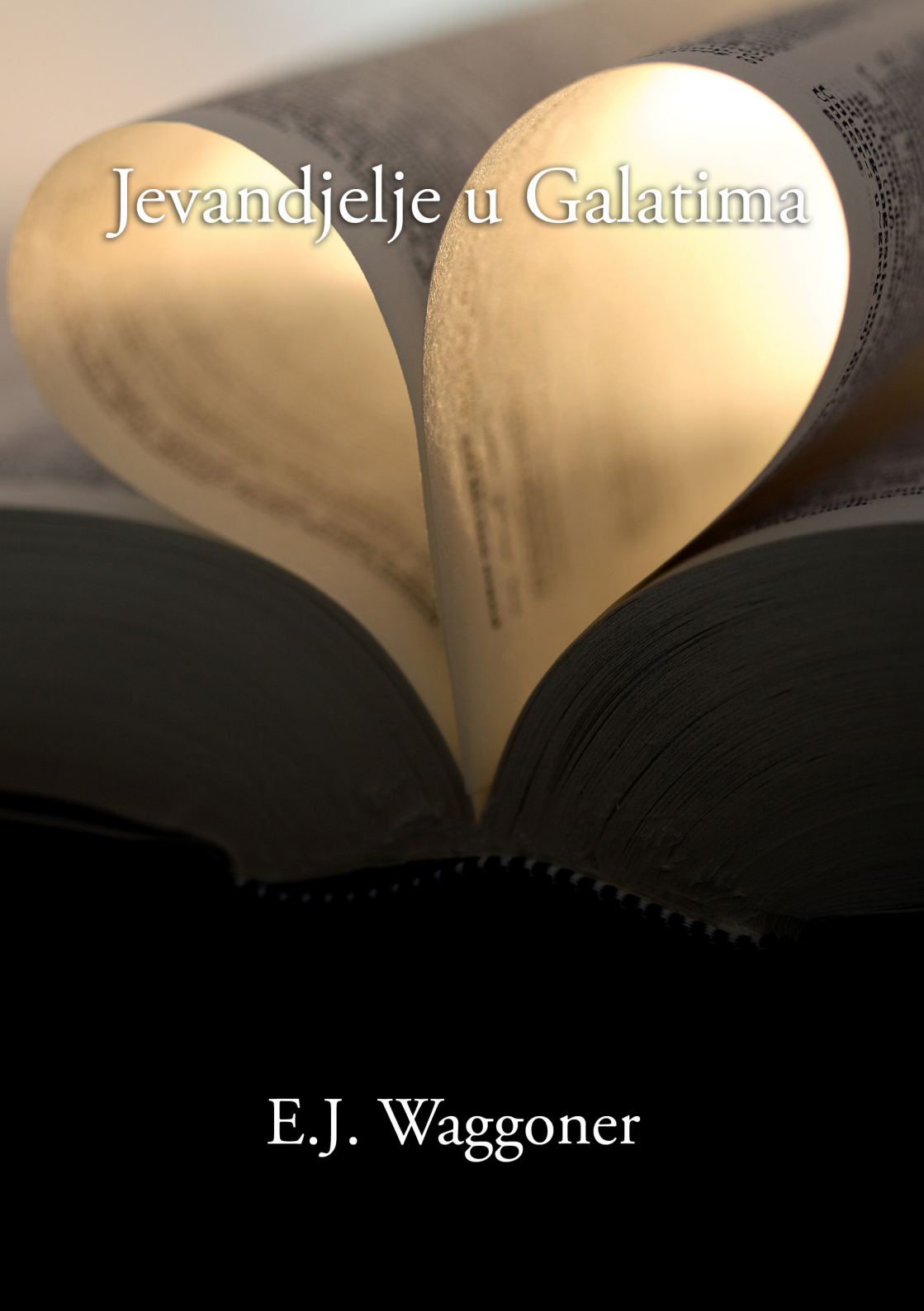

An open book is shown from a top-down perspective. Two pages are turned up to form a heart shape in the center. The pages are a warm, golden-brown color, and the heart is brightly lit, creating a glowing effect. The rest of the book's pages are visible as dark, layered shapes around the heart. The title 'Jevandjelje u Galatima' is written in a white, serif font across the top of the heart.

Jevandjelje u Galatima

E.J. Waggoner

Jevandjelje u Galatima

E.J. Vagoner

Štampano

© Maranatha Media 2020

Maranathamedia.com
Maranathamedia.rs

“Od trenutka kada sam prošle Subote izjavila da je gledište o Zavetima, onako kako to uči brat Vagoner istina, čini mi se da je olakšanje došlo u mnoge umove.”(Elen Vajt, Pismo 30, 1890)

E. J. Vagoner

Ouklend, Kalifornija, 1888

OBJAŠNJENJE

Ovo pismo je napisano na dan naznačen više, međutim, iz odredjenih razloga bilo je odlučeno da ga ne treba poslati. Jedan od glavnih razloga bio je strah da se ne ide brzopleto po ovom pitanju, i želja za savetovanjem sa drugima koji su imali više iskustva. Gotovo dve godine čekanja, dalo je dovoljno vremena da se još jednom detaljno razmotri ovo pitanje i da se izbegnu bilo kakve žučne rasprave. Verovatno je najbolje da, čak i sa zakašnjenjem, materijal bude predat u obliku pisma, kako je ono isprva i napisano. Podrazumeva se da ova brošura nije komentar na poslanicu Galatima; za to bi trebalo napisati knjigu mnogo obimniju od ove. U ovoj brošuri moja namera je da ispravim neke pogrešne poglede, tako da svi oni koji je vudu čitali, mogu biti pripremljeni za ozbiljnije proučavanje poslanice Galatima, nego što su to bili pre njenog čitanja.

Želim i da naglasim da se ova mala knjiga ne izdaje za veliki tiraž. Ona je napisana, pre svega, za one koji su pročitali traktat starešine Batlera, i verovatno za mali broj onih koji se posebno interesuju za ovu temu. Želja je autora da izbegne raspravu o svemu što je sporno u ovim pitanjima a namenjeno širokom auditorijumu.

Sve iz razloga da ovo pismo umanju broj debata po ovom pitanju, i da pomogne u dovodjenju Božje porodice u jedinstvo vere, koja je u Isusu Hristu, i da ubrza vreme kada će sluge Božje doći u jedinstvo. Ovo je jedina želja autora.

E. J. Vagoner

Ouklend, Californija. Februar 10, 1887

Starešina Dž. I. Batler, Batl Krik, Mičigen

Dragi brate: Pitanje zakona u poslanici Galatima, kome smo posvetili neko vreme na poslednjoj Generalnoj Konferenciji, iz mog ugla bilo je veoma važno, i bez sumnje mogu reći da su mnogi počeli da razmišljaju o tome posle konferencije, u mnogo većoj meri nego ranije. Veoma mi je žao što sam bio toliko zauzet u tom trenutku i što nismo mogli detaljnije razgovarati o ovom pitanju. Istina je da su o ovome već raspravljali na susretima Teološkog Komiteta, ali na veoma sažet način, i naravno, ono što je u tamošnjim ograničenim okolnostima rečeno, bilo je nedovoljno da zadovolji obe strane. Ja znam da ste vi veoma zauzeti; i sam nemam puno vremena da bi ga tek tako trošio; ali ovo pitanje ima veoma zaista veliki značaj, i na sebe je skrenulo veliku pažnju, tako da sada jednostavno ne može biti ignorisano. Vi se sećate moje izjave o tome da neke tačke u vašoj brošuri pokazuju da niste ispravno razumeli moje stavove. Iz tog razloga bi želeo da istaknem neke od njih. Pre nego što se pozabavim detaljima, za početak želim da kažem da po ovom pitanju kod mene ne postoje nikakva lična osećanja, kao što sam vas i u Batl Kriku uverio u to. Ono što sam napisao u "Znacima Vremena", bilo je napisano samo sa jednim ciljem - da donese korist i da objasni ovo važno biblijsko pitanje. Taj članak nisam napisao da bi rasplamsao rasprave, već sam se, naprotiv, veoma trudio da izbegnem bilo šta što bi ličilo na to. Ovo i jeste moja namera po ovom pitanju, kao i po svim ostalim, da sve napišem tako da ni u kome ne probudim ratoborni duh, već da biblijsku istinu predstavim na takav način, da svi prigovori nestanu i pre nego ih neko napravi. Kao drugo, nemoguće je ispravno predstaviti moju poziciju tako što bi samo spomenuo nekoliko tačkaka iz vašeg traktata. Da bi to uradio, dužan sam da prokomentarišem poslanicu Galatima bez ikakvih referenci na ono što je neko drugi rekao. U mojim člancima u "Znacima Vremena", ja sam spomenuo samo nekoliko tačkaka koje, kako neko može pomisliti, mogu biti protumačene kao odbacivanje zakona i koje se često citiraju sa tim ciljem, međutim, one upravo predstavljaju najjači dokaz u prilog večnosti zakona.

Takodje, želim da izrazim svoje mišljenje po povodu nekih veoma neistinitih insinacija u lekcijama časopisa "Instruktor za mlade". Ukoliko bi to samo bila nepravda učinjena meni lično, u tom slučaju ne bi bilo nekih velikih posledica. Međutim, nepoverenje pokazano prema tim lekcijama, suštinski oslabljuje uticaj ovog važnog pitanja koje se razmatra, a onda je već previše, kada se u lekcijama ne koriste direktni tekstovi, već različite izjave naše braće po ovom pitanju. Svaka pozicija u tim lekcijama je u savršenoj harmoniji sa delima naših ljudi, i može se pročitati. I ovo je bilo dokazano pre komiteta. Do pojave vaše brošure, ja nisam čuo za bilo kakav drugi stav po pitanju tekstova u lekcijama, niti da su naša braća

šampala bilo šta po tom pitanju. Iz tog razloga, iskreno mislim, da pravda zahteva da u krajnjem slučaju budu ispravljeni vaši stavovi po ovom pitanju, koji se nalaze u vašoj brošuri.

Po povodu umesnosti onoga što je štampano u "Znacima" - ja nemam šta da kažem. Nezavisno od toga kako će o meni suditi po ovom pitanju, ja ću sve to rado nositi, kao što sam već i radim. Ali, želim da kažem, da ništa od onoga što je bilo napisano ili rečeno, ni najmanje nije pokolebalo moju sigurnost u istinitost onoga što sam objavio u "Znacima". Držim se tih stavova i radujem se danas mnogo više nego ikada. Takodje, iskreno želim da istupim protiv optužbi da sam ja stavio časopis "Znaci Vremena" ispred časopisa "Instruktor za mlade", odnosno, da sam ga koristio kao posrednik kako bi zadobio autoritet nad bilo kim od naše braće. Sledeći citati će pokazati da nisam ja taj koji je odstupio od dela naše braće.

Pristupiću sada razmatranju nekih tačaka u vašoj brošuri, idući redom kako su napisani. Na stranici 8 vi kažete:

"Bog je izabrao Avrama i njegove potomke da budu Njegov poseban narod. Oni su to bili do Golgote. On im je dao obred obrezanja kao znak koji ih je odvajao od ostalog dela čovečanstva."

Ovo očigledno nerazumevanje prirode obrezanja se provlači kroz celu vašu brošuru! I čudno je da je to tako, kada apostol Pavle tako jasno govori o ovome. U Rimljanima 4:11 ja čitam o Avramu: "I on primi znak obrezanja kao pečat pravde vere koju imaše u neobrezanju, da bi bio otac svih koji veruju u neobrezanju; da se i njima primi u pravdu."

Svako ko shvata kolika je telesna šteta od koje obrezanje štiti, veoma brzo će razumeti i podobnost ovog obreda kao znaka pravednosti. U sadašnje vreme, ovo je česta praksa koju lekari primenjuju sa ciljem zaštite telesne nečistoće. Ovo je takodje bila praksa iz istih razloga u mnogih antičkim civilizacijama. Herodot (2:37) kaže za egipćane: "Oni praktikuju obrezanje radi čistoće, shvatajući da je bolje biti čist nego zgodan." Profesor Von Orel, iz Bazela, piše u Šaf - Hercog Enciklopediji: "Ovaj običaj takodje se može videti i među narodima koji nemaju direktnu vezu sa bilo kakvim oblikom drevne civilizacije; tako, na primer, ovo vidimo među crncima Konga i Kaffira u Africi, indusima Saliva u Južnoj Americi, stanovnicima Otahitija i ostrva Fidži, i tako dalje." On dodaje: "Arapci danas ovu operaciju zovu "tutur tahir" čišćenje."

Mislim da danas među jevrejima ovaj obred postoji samo kao preventiva fizičke nečistoće. Prisustvovao sam ovom obredu koji je vršio poznati rabin iz San Franciska, koji je i sam rekao da ovaj obred ima pre svega tu namenu. U ovome su, kao i u mnogim drugim stvarima, jevreji izgubili znanje duhovnog značenja

njihovih ceremonija. Zavesa još uvek stoji na njihovim srcima. Uklanjanje razloga telesne nečistoće, ukazivalo je na uklanjanje nečistoće srca, koje se dostizalo verom u Hrista. Pogledajte 5.Mojsijeva 10:16, i mnoge druge tekstove, kao dokaz da je u početku obrezanje imalo mnogo dublje zanačenje. [6]

Prirodno se nameće pitanje, ako su obrezanje praktikovali mnogi drugi narodi, zašto su onda zbog toga prezirali judeje? Ja ću vam reći da ta mržnja nije bila povezana sa samom činjenicom obrezanja, već sa onim što je obrezanje označavalo među pobožnim jevrejima. "Zlo misli bezbožnik pravedniku, i škrguće na nj zubima svojim." (Psalam 37:12) "Svaki koji hoće da živi pobožno u Isusu Hristu, biće gonjen." I ovo je istina za sva vremena. Kao dokaz toga da je neobrezani neznabožac mrzeo judeje samo zbog njihove pravednosti, a ne zbog obrezanja, treba samo primetiti koliko su oni bili spremni na mešanje sa judejcima ne bi li ih naveli na idolopoklonstvo. Čim bi judeji malo popustili po pitanju svog striktnog života, i počeli da služe drugim bogovima, neznabožci se više ne bi bunili protiv druženja sa njima kao ni protiv zajedničkih brakova.

Suština svega rečenog je da akt obrezanja nikada nije činio jevreje posebnim Božjim narodom. Oni su bili Njegov poseban narod samo onda kada su imali to na šta je obrezanje ukazivalo - to jest, pravednost. Kada je nisu imali, postajali su isti kao i oni koju nisu bili obrezani (Rimljanima 2:25-29; Filibljanima 3:3), i bili su odsečeni od milosti, baš kao i neznabožci. Obrezanje je bilo samo znak posedovanja pravednosti; i kada je bila potrebna pravednost, obrezanje se nije dovodilo u pitanje.

Na stranici 10 čitam o jevrejima gde vi kažete:

"Posle krsta, sve njihove privilegije bile su poništene, a među njima i obrezanje kao njihov predstavnik i znak posebnosti. Oni su izgubili svoje privilegije zbog svoje neposlušnosti i buntovništva."

Na stranici 11 takodje čitam o jevrejima:

"Oni nikako nisu želeli da ih posmatraju kao obične grešnike, kao takve kakvi su bili omrznuti neznabožci. Veoma snažno su se borili za obrezanje i privilegije koje je ono donosilo."

Ali na 37 stranici čitam:

"Ceremonijalni zakon bio je pun obreda, i na taj način od njega su i načinili "jaram" koji je bio suviše težak za nošenje. Kako Pavle kaže, taj zakon je prestao da važi."

Nikako ne mogu da spojim ovaj poslednji citat sa prve dve izjave. Kako se "jaram" može posmatrati kao "posebna

privilegija"? I zašto se jedan jevrejin bori za "obrezanje i prateće privilegije" ako sa druge strane on to doživljava kao "teret koji je teško nositi"? Ovo je sporedno pitanje, ali kada je u pitanju istina, mora postojati povezanost. Neću sada trošiti vreme na iznošenje svog mišljenja po pitanju "jarma zakona"; to ću učiniti malo kasnije. Na stranici 12, vezano za poslanice Rimljanima i Galatima, čitam sledeće:

"Mi se ne možemo složiti sa nekima koji tvrde da su cilj, plan i osnovna ideja ovih poslanica apsolutno isti. Mi rado priznajemo da u obe poslanice postoje izrazi koji su slični; ali mi verujemo da su osnovne ideje i konačni cilj poslanica potpuno različiti, i da se mnogi izrazi koje često koristimo moraju razumeti u različitom smislu jer to zahteva osnovna ideja apostola.

U drugim poslanicama Pavle ukazuje na te činjenice; ali ni u jednoj od njih osnovna ideja nije potpuno otkrivena. Mišljenje o tome da apostol u obe poslanice ima jedan te isti cilj, izgleda prilično nerazumno. One su bile napisane pod direktnim Božjim nadahnućem, da bi bile poseban priručnik za hrišćansku crkvu. On je predstavio velike principe koji su trebali da služe kao model u liderskoj ulozi crkve za sva buduća pokolenja. Iz tog razloga mi verujemo da su stavovi o istim osnovnim idejama u obe poslanice - nerazumni."

Vi kažete da izgleda nerazumno da je apostol imao iste ciljeve i ideje u dve različite poslanice. To nije argument, već samo vaše mišljenje, i to mišljenje koje ja ne delim. To što je Pavle imao iste principe i ideje u dve različite poslanice, nije ništa manje razumno od onoga kako su napisana četiri jevandjelja. Čini se da je to ipak toliko razumno, kao kada Danilo i Jovan pišu dve knjige sa potpuno istim ciljem, da prosvetle crkvu u pogledu stvari koje se tiču poslednjeg vremena; ili kao to kada knjige 1. i 2. Dnevnika obuhvataju isti period kao i knjige O Carevima; ili kada poslanica Pavla Titu ima isti cilj kao i poslanica Timotiju; ili kada poslanica Judi ima isti sadržaj kao i 2. Poslanica Petrova samo u kratkoj formi. Kada je reč o tome da apostol Pavle nema isti cilj i ideju u dve različite poslanice, ja nalazim da se ta ista pitanja pokreću i u slučaju Efescima i Kološanima, mada nisu toliko zastupljena kao u poslanicama Rimljanima i Galatima. Meni se čini veoma razumno, da jedna te ista stvar može biti predstavljena sa različitim tačkama posmatranja, posebno ako je upućena različitim ljudima u različitim okolnostima. Lično smatram da pitanja, koja se javljaju u jednom "Svedočanstvu za Crkvu", mogu da se nalaze takodje i u drugim; i meni se to čini veoma potrebnim, da budu ponovljena, iako su upućena istim crkvama a ne nekim drugim. Sve je to u potpunoj saglasnosti sa biblijskim principom - pravilo na pravilo, zapovest na zapovest.

Vi tvrdite da slični termini pa čak i identični termini, ne moraju obavezno imati isto značenje. To svakako može biti istina ali samo ako su upotrebljeni u odnosu različitih predmete. Međutim, ako se jedno te isto pitanje obrađuje na dva različita mesta u Pismu, i ako su tamo upotrebljeni jedni te isti termini, tada smo dužni da priznamo da oni imaju jedno te isto značenje u oba slučaja. Ako ovo ne uradimo, ne možemo komentarisati Bibliju uopšte. Samo na ovakvoj osnovi mi možemo razumeti proročanstva. Ako pogledate komentare za 13-tu glavu Otkrivenja u knjizi "Misli o Danilu i Otkrivenju", videćete slične termine - a to je sve potrebno da bi se dokazalo da je zver, koja je slična leopardu, u stvari ista ličnost, to jest, mali rog iz Danila 7. Niko nikada nije čak ni pomislio da ovo dovede pod znak pitanja, niti iko ima prava na to.

A sada, hajde da na trenutak pogledamo teme ove dve knjige - Rimljanima i Galatima. Glavna misao u poslanici Rimljanima je svakako opravdanje verom. Apostol prikazuje razvratno stanje neznabožackog sveta; a zatim kaže da ni jevreji nisu ništa bolji, već da je i njihova ljudska priroda potpuno ista. Svi su sagrašili, i svi su krivi pred Bogom, i jedini način na koji se može izbeći poslednji sud, jeste vera u krv Hristovu. Svi koji veruju u Njega, opravdani su blagodaću Božjom i njima se uračunava Njegova pravednost, bez obzira što su narušili zakon. Ova istina, tako jasno predstavljena u trećem poglavlju poslanice, ponovo se javlja i podvlači u četvrtom, petom,

šestom i sedmom poglavlju. I u osmom poglavlju, apostol zaključuje da nema nikakvog osudjenja za one koji su u Hristu Isusu. On je ranije pokazao da su svi grešnici pod zakonom, to jest, osudjeni, ali kada prilazimo Bogu kroz veru u Hrista, i kada smo opravdani Njegovom blagodaću kroz otkup, koja se nalazi u Isusu Hristu, više se ne nalazimo pod zakonom nego pod blagodaću. Ovo stanje predstavljeno je na različitim mestima slikama kao što su: "umrli zakonu telom Hristovim", "otkupljeni od zakona", i tako dalje. Vera u Hrista i opravdanje verom, provlače se svuda kao neka zlatna nit. Dakle, možemo reći da je opravdanje verom osnovna misao poslanice Rimljanima. Šta je sa poslanicom Galatima? Niko nema sumnje u to da su Galati bili skloni obrezanju. Da li su se potčinjavali zahtevima jevreja da ih obrežu, jer su verovali da je velika privilegija biti obrezan? Neki jevreji učili su ih tome da ako se ne obrežu - ne mogu biti spaseni. Pogledajte Dela 15:1. Upravo iz tog razloga su se obrezivali, jer su na to gledali kao na sredstvo opravdanja. I s obzirom na to da nema drugog imena pod nebom danog ljudima kojim se možemo spasiti, sledi logičan zaključak da, oslanjajući se na bilo šta drugo po pitanju opravdanja osim na Hrista, nije ništa drugo nego odbacivanje Hrista. Upravo to je bilo ono što je Pavla pokrenulo da napiše ovo pismo. Radi toga što su se galati oslanjali na obrezanje kao sredstvo opravdanja od greha, kakav je još cilj moglo imati ovo pismo, osim što je napisano da ispravi njihovu grešku, ako ne da naglasi opravdanje verom u Hrista? Ovo i jeste cilj poslanice što se može videti iz Galatima 2:16-21; 3:6-8, 10-14, 22,

24, 26, 27; 4:4-7; 5:5, 6; 6:14, 15, i drugim tekstovima. U poslanici Rimljanima, apostol razvija svoju temu o opravdanju verom u opštem smislu, dok sastavlja ovo pismo kao osnovno istraživanje po ovom pitanju; međutim, kada je pisao galatima, on je imao poseban cilj i on je svoju poslanicu prilagodio potrebama tih ljudi.. Prirodno je da je Pavle pisao o opravdanju verom u Galatima poslanici, kada su bili u opasnosti da izgube veru, iako je o tome već pisao u poslanici Rimljanima. Istina je u svakom slučaju da je poslanica Galatima napisana pre poslanice Rimljanima. A u poslanici Rimljanima samo je proširio ono što je obradivao u Galatima poslanici i pretvorio to u osnovno istraživanje na ovu temu.

Na 13 stranici vaše brošure, stoji paragraf koji će zasigurno odvesti u zabludu svakoga ko nije pročitao moje članke. Vi kažete:

"Kakva je to bila promena u njima koja je apostolu Pavlu toliko zasmetala? Da li je to bilo zato što su verno poštovali prirodni zakon, svetkovali Subote, uzdržavali se od idolopoklonstva, bogohuljenja, ubistva, laži, kradje, itd. - tako da su osećali da se opravdavaju svojim dobrim delima i iz tog razloga nisu osećali potrebu da veruju u raspetog Spasitelja? Ili su prihvatili obrezanje sa svim onim što je ono podrazumevalo i simbolizovalo, odnosno, zakoni i službe, koji su bili stena razdvajanja između jevreja i neznabožaca, i koji su bili temelji ovog dodatog sistema? Bez sumnje tvrdimo da je ovo drugo. To što su se držali predjašnjeg sistema tipa i senki, faktički je negiralo da je Hristos bio taj na koga su se odnosile sve te slike. Samim tim, njihova greška bila je fundamentalna u učenju, iako oni to nisu mogli da shvate. Zato je Pavle govorio tako ozbiljno i snažno, ukazujući na njihovu grešku. Njihova je greška za sobom donosila postupke koji su podrivali temelje jevandjelja Nisu to bila samo pogrešna mišljenja."

Svako ko nije čitao moje članke, prirodno će doneti zaključak, čitajući gore navedeni odlomak, da sam ja tvrdio da su se galati strogo držali Deset zapovesti, i da će na taj način biti opravdani od prošlih greha. To je upravo suprotno onome što sam ja učio. Veoma jasno sam pokazao da su galaćani prihvatili "obrezanje sa svime što ono podrazumeva i simbolizuje" i da su prihvatili jevrejsku grešku da je obrezanje bilo jedino sredstvo opravdanja. Ne možemo pretpostaviti da su jevreji, koji su na taj način nastojali da odvrte galaćane od vere, učili ih da negiraju deset zapovesti, ali znamo da ih nisu učili da se oslanjaju samo na poštovanje moralnog zakona kao sredstvo opravdanja. Pravo jevandjelje je držati zapovesti Božje i veru Isusovu. Lažno jevandjelje, kojima su galati učeni, bilo je držanje zapovesti Božjih i obrezanja. Ali s obzirom da je obrezanje ništa, i da u čitavom univerzumu nema ničega čime bismo se mogli opravdati osim kroz Hrista, iz toga proizilazi da su se oni oslanjali na svoja lična dobra dela radi spasenja. Međutim, Hristos kaže: "Bez Mene ne možete činiti ništa;" (Jovan 15:5). To znači da čovek koji odbacuje Hrista, prihvatajući takozvani drugi model opravdanja, ne može držati zapovesti, jer je "Hristo svršetak zakona za pravednost svakome koji veruje". Dakle, vidimo

da su se galati, iako su nekada i prihvatili Hrista, sada ravnodušno okrenuli od Boga i vratili neznabožskim obredima koji su im bili bliski. Ova ideja pokazana sa nekoliko izraza: Prvo, "Čudim se da se tako odmah odvrćete na drugo jevandjelje od Onog koji vas pozva blagodaću Hristovom, koje inače i ne postoji." (Galatima 1:6, 7). Ovi tekstovi pokazuju, da su se udaljavali od Boga, jer je Bog taj koji ljude poziva u zajednicu Svoga Sina. (1.Korinćanima 1:9). Još jednom čitamo: "A sad poznavši Boga, i još poznati bivši od Boga, kako se vraćate opet na slabe i rdjave stihije, kojima opet iznova hoćete da služite?" (Galatima 4:9). Ovaj tekst pokazuje da su se udaljavali od Boga. Još jednom čitamo: "Dobro ste trčali, ko vas je sprečio da se ne pokorite istini?" (Galatima 5:7). Ovi tekstovi veoma jasno pokazuju da su galaćani ostavili Božju istinu i da su otišli u idolopoklonstvo. I ne zbog toga što su ih jevreji učili da krše zapovesti, već zato jer su se oslanjali na nešto drugo umesto na Hrista. Jer čovek ne može sam sebe sačuvati od greha, bez obzira koliko se trudio. (Vidi Rimljanima 8:7-10; Galatima 5:17). Oni koji se trude da sagrađe kuću na bilo čemu osim na Steni - Isusu Hristu, zidaju za uništenje. I ovo je razlog zašto ja čvrstvo verujem, kao i vi, da je njihova greška bila veoma ozbiljna i fundamentalna.

Sada se moram vratiti na stranicu 10, jer se tamo nalazi izraz koji, kako ja razumem, ima vezu po pitanju odnosa jevreja i neznabožaca posle prestanka ceremonijalnog zakona:

"Ovo nije bilo ispravno, jer je zid razdvajanja između njih i ostalih još uvek postojao. Sada su bili na istom nivou u očima Boga. Do Njega svi moraju doći kroz Mesiju, koji je došao na svet; samo kroz Njega čovek može dobiti spasenje."

Da li pod time podrazumevate da je postojalo neko vreme kada su ljudi mogli doći Bogu bez Hrista? Ako ne, onda te reči ništa ne znače. Prema vašim rečima, čini se da su se prvi ljudi približili Bogu posredstvom ceremonijalnog zakona, a zatim tek kroz Mesiju; ali, ukoliko želimo da podržimo takvu ideju, da se Bogu može prići na drugi način, osim kroz Hrista, onda trebamo dati reč Bibliji. Amos 5:22; Mihej 6:6-8, i mnogi drugi tekstovi pokazuju da, sam ceremonijalni zakon nikada ne može dozvoliti ljudima da se približe Bogu. Ove tačke će kasnije biti još razmatrane.

Prelazim sada na pregled vašeg drugog poglavlja. Ne mislim da postoji bilo ko čije mišljenje vredi uzeti u obzir, ko će na trenutak staviti pod sumnju vašu izjavu da je poseta koja je spomenuta u prvom stihu ove glave, ista o kojoj imamo izveštaj u Delima apostolskim 15-om poglavlju. Ja se, naravno, slažem sa vama. Ako ste primetili, ja sam napravio poseban naglasak na to u mojim člancima; u stvari, insistirao sam na tome kao na neophodan temelj mog argumenta. Nekoliko puta sam ponovio ono što sam već govorio u ovom pismu, da je poslanica Galatima napisana iz istog razloga zbog kojeg su neki koji su se spuštali u Antiohiju učili: "Ne možete se spasiti ako se ne obrežete." Slažem se sa vama da

je "isto to pitanje koje se našlo pred sinedrionom, upravo osnovna tema tog pisma crkvi." Ali, ne mogu da se složim sa svime što ste rekli, a što nalazim na 25-oj stranici vaše brošure:

"Da li će ijedan adventista tvrditi da je na tom veću predmet diskusije bio moralni zakon? Da li je moralni zakon taj koji Petar naziva "teretom . . koji ni naši oci nisu mogli nositi? Da li su moralni i ceremonijalni zakon bili pomešani i tako zbunili savet? Da li je ovaj savet stavio van sile zakone protiv krađe, laganja, kršenja Subote i ubistva? Svi ovo dobro znamo. Ovo veće nije razgovaralo o deset zapovesti."

Da li zaista verujete da veće nije razgovaralo o deset zapovesti? Ukoliko je tako, možete li mi reći prestup kog zakona je blud? Blud je bila jedna od četiri stvari koje su zabranjene savetom. Sada se sećam nekih vaših veoma jasnih izjava, koje ste davali na ovu temu na Generalnoj konferenciji, ali i još više jasnijih svedočanstava sestre Vajt, za koje smatram da su bili na mestu. Vi ste dokazali iz Pisma da sedma zapovest može biti prekršena čak i pogledom, ili željom u srcu. A sada još tvrdite da savet, koji je zabranio blud, nije razgovarao o deset zapovesti. Potpuno van mog shvatanja je, kako možete uopšte da izjavite tako nešto nakon čitanja Dela postolskih 15-og poglavlja.

Još jedna stvar koja je bila zabranjena Savetom, bila je "idolopoklonstvo". Ovo definitivno ima veze sa prvom i drugom zapovešću, a ne treba ni spominjati koje se zapovesti još krše na idolopokloničkim praznicima. Trebalo bi da mi bude veoma žao onih ljudi koji misle da gadost idola, ili blud nisu skrnavljenje moralnog zakona. Vi tvrdite da je Savet raspravljao samo o ceremonijalnom zakonu. Da li možete da mi citirate bilo koji deo ceremonijalnog zakona koji zabranjuje blud i idolopoklonstvo?

Ovo je veoma važna stvar, i upravo ovde padaju u vodu svi vaši argumenti. Ispravno ste povezali poslanicu Galatima sa Delima apostolskim 15. Ispravno čak i tvrdite da u poslanici Galatima Pavle sledi istu liniju argumenata koja je bila i na ovom Savetu. Ali, vi zavisite od pretpostavke da se na Savetu nije razmatralo o moralnom zakonu, sa ciljem da dokažete da moralni zakon nije uključen u poslanici Galatima. Međutim, jednostavnim čitanjem zaključka saveta, vidimo da je moralni zakon bio uključen; i samim tim, prema vašem argumentu, moralni zakon mora biti uključen u Galatima poslanici.

Uzmite za trenutak pretpostavku da se na Savetu razmatralo samo o ceremonijalnom zakonu; prirodno sledi, kao što je jasno izloženo u vašoj brošuri, na 31.stranici u poglavlju "Dva Zakona", da je Savet odlučio da su četiri tačke ceremonijalnog zakona bili obavezne za sve hrišćane. Ako je tako, dozvolite mi da vas pitam: 1. Da li je odluka ovog saveta bila obavezna samo za prve hrišćane ili je važna i za nas danas? Ako je tako, u tom slučaju ceremonijalni zakon nije

ukinut na krstu, i mi smo još uvek pod njim. 2. Ako je ceremonijalni zakon, kako vi tvrdite, bio jaram ropstva, a Savet je to proglasio dekretom, koji su hrišćani morali da poštuju, zar nisu tada oni namerno stavljali hrišćane pod jaram ropstva, ne obazirući se na odlučne proteste apostola Petra protiv toga? 3. Ako su te "četiri obavezne stvari" bile deo ceremonijalnog zakona (Dela 15:28), i ako su morale biti poštovane dvadeset jednu godinu posle raspeća, da li su tada uopšte prestale da postoje? Nemamo nijedan zapis o tome da su ova pravila ikada bila ukinuta; a tada, kao posledica vaše teorije, da je ceremonijalni zakon bio jaram ropstva, dolazimo do toga da je hrišćanima nemoguće da postanu savršeno slobodni. Jedno je sigurno, ako je ceremonijalni zakon bio prikucan na krst, tada apostoli, u skladu sa harmonijom vođstva Duha Božjeg, ne bi objavljivali deo tog zakona kao "obaveznu stvar" za hrišćane. I svako ko tvrdi da su te "četiri obavezne stvari", određene od strane Saveta u Jerusalimu, deo ceremonijalnog zakona, sam sebi protivreči, jer u isto vreme tvrdi da je ceremonijalni zakon prikovan na krstu. Ja verujem da vi nikada ne biste zauzeli ovakvu poziciju, samo da ste odvojili još malo više vremena za proučavanje ovog pitanja.

A sada mi dozvolite da ukratko kažem šta ja smatram da je istina u odnosu na Savet u Jerusalimu. Neki su došli u Antiohiju i poučavali braću da ako se ne obrežu ne mogu biti spašeni. Ti ljudi, a i ostali slični njima, obeshrabrivali su sve crkve koje je Pavle organizovao, i Galati su bili jedna od njih. Ovi ljudi, koji su tako poučavali, nisu bili Hrišćani, već "lažna braća" (Galatima 2:4). Kao posledica ovakvog učenja, mnogi su odstupili od jevandjelja. Verujući u obrezanje kao sredstvo za opravdanje, oslanjali su se na slomljenu trsku koja nije ništa mogla da im pruži. Umesto sticanja pravednosti, oni su diskretno vođeni u greh, jer bez vere u Hrista, nijedan čovek ne može živeti pravednim životom. Pretpostavimo sada da, kada je Savet potvrdio učenje ove lažne braće, i to proglasio dekretom, da je obrezanje neophodno za opravdanje, koji bi bio rezultat svega toga? Samo ovo: oni bi učenike odveli od Hrista, jer je jedini cilj dolaska Hristu dobijanje opravdanja ili oprostjenja, i ako ljudi to ne mogu dobiti dolazeći k Njemu, onda je logično da i nemaju nikakvu potrebu za Njim. Međutim, bez obzira na to šta su apostoli uveli, i dalje ostaje činjenica da je obrezanje ništa, i da učenici učenici time nisu mogli biti opravdani ništa više nego pucketanjem prstiju. Oni su se oslanjali na obrezanje jer su na taj način mogli ostajati zadovoljni u svojim gresima; a dovesti ih do toga, značilo bi da na njih treba staviti jaram. Greh je ropstvo, i poučavati ljude da se oslanjaju na lažnu nadu, koja ih ostavlja zadovoljnim u grehu, dok u isto vreme misle da su od njih slobodni, samo će ih još više vezati za problem i ostaviti ih pod jarmom ropstva.

Petar je rekao: "Zašto kušate Boga, stavljajući jaram na vratove učenika, kada ni naši očevi nisu mogli da ga nose?" Očevi su imali ceremonijalni zakon, koji su nosili, praktikovali, i nalazili se pod njim, kao što je i David rekao: "Oni koji su posadjeni u domu Gospodnjem, cvetaće u dvorima Boga našega. Oni će donositi

rodove i u starosti svojoj; biće jedri i zeleni." (Psalam 92:13.14) Svako ko čita Psalme, videće da David nije smatrao ceremonijalni zakon teretom, niti je smatrao da je on teško breme za njegove obaveze. Za njega je bila velika radost prinošenje žrtava zahvalnosti, zato što je time pokazivao svoju veru u Hrista. Vera u Hrista, bila je za njega duša i život njegove službe. Bez toga, njegovo bogoslužjenje bila bi samo beznačajna forma. Da nije imao dovoljno saznanja, i da je pretpostavio da jednostavno mehaničko ispunjenje ceremonijalnog zakona može da ga očisti od greha, tada bi zaista bio u veoma teškom položaju. Postoje dva jarma - jaram greha (sotonin jaram) i jaram Hristov. Jaram greha je težak za nošenje jer je sotona nezgodan učitelj; ali jaram Hristov je lagan, jer je Njegovo breme lako. On nas oslobadja od greha, tako da možemo da Mu služimo noseći Njegov blag jaram. (Matej 11:29, 30).

Koji je bio razlog dakle, da su samo četiri stvari propisane za ove zabrinute novoobraćenike? Razlog je taj jer su te četiri stvari štitile od odredjenih opasnosti. Poštovanje jevrejskih obreda, kao sredstvo opravdanja, odvajalo ih je od Hrista, i prirodno, vodilo ih ka tome da sa blagonaklonošću gledaju na neznabožačke običaje. Prvo im je bilo rečeno da se od njih ne zahteva da poštuju bilo kakve jevrejske obrede, a zatim su upozoreni na četiri stvari u kojima se nalazila najveća opasnost za njih. Ako bi obraćenici iz neznaboštva počeli da se povlače, tada bi jedenje krvi i blud bile prve stvari koje bi se pojavile medju njima, iz razloga što su one bile toliko rasprostranjene medju neznabožcima da se čak i nisu smatrale grehom.

Na taj način vidimo da, dok se za vreme saveta u Jerusalimu razmatrao ceremonijalni zakon, i pitanje trebaju li hrišćani da ga poštuju, jedina vrednost koja mu se pridavala, i jedini razlog zbog koga su oni koji su učili o obrezanju bili ukoreni, bilo je zbog toga što je takvo učenje nesumnjivo vodilo do kršenja moralnog zakona; i ovo je suština učenja u Galatima poslanici. Pavle odlučno upozorava galaćane na obrezanje; ne zato što je obrezanje samo po sebi bilo odvratna stvar, jer je on sam obrezao Timotija (i to upravo posle sabora u Jerusalimu) već zato što su oni na obrezanje gledali kao na sredstvo opravdanja i tim samim odbacili Hrista, vraćajući se idolopoklonstvu.

Prelazim na stranicu 33, na vašu završnu reč u drugom poglavlju, gde vi kažete:

"Ovde, u ovom pismu, imali smo skoro cela dva poglavlja, oko trećine cele poslanice, i do sada nismo imali nijednu referencu na moralni zakon; kroz nju se provlači konstantno upućivanje na drugi zakon, Mojsijev zakon."

Mislim da niste mogli imati na umu devetnaesti stih drugog poglavlja kada ste pisali ovo gore navedeno. Ovaj tekst kaže: "Jer ja zakonom zakonu umreh da Bogu živim." Ceremonijalni zakon nikada nije imao silu da nekoga ubije. A ako čak i dopustimo da je taj zakon nekada imao takvu silu, on je i sam umro tako što

je bio prikovan za krst i to najmanje tri godine pre Pavlovog obraćenja. Sada vas pitam, kako je Pavle mogao biti ubijen zakonom koji ne postoji najmanje već tri godine? Ovaj stih lično dokazuje da se radi o moralnom zakonu. Ovo je onaj isti zakon o kome Pavle govori kada kaže: "Ja nekad življah bez zakona; a kad dodje zapovest, greh ožive, a ja umreh. I zapovest, dana za život bi mi na smrt." (Rimljanima 7:9, 10). Ograničen kratkoćom ovog pregleda, ne mogu da detaljnije obradim ove reference na zakon u drugom poglavlju Galatima poslanice, kao što se nadam da ću jednom uraditi, ali zahteva veoma malo prostora da se pokaže da je moralni zakon taj koji se spominje, a ne neki drugi u Galatima 2:19.

Vidim da vi tekst u Galatima 3:10 stavljate u kontekst ceremonijalnog zakona. Na taj način, vi svakako zauzimate novu poziciju. Mislim da sam pročitao svaku knjigu izdatu od strane adventista sedmog dana i ni u jednoj od njih nisam pronašao ovakve stavove. Naprotiv, svako ko je pisao o ovoj temi, govorio je u ovom kontekstu o moralnom zakonu i ja jednostavno ne vidim kako se uopšte može implementirati nešto drugo. Ja ne osporavam tvrdnju da "knjiga zakona" podrazumeva oba - i moralni i ceremonijalni zakon. I drago mi je da se i vi slažete sa time, jer mnogi koji su pisali na ovu temu, tvrdili su da se izraz "knjiga zakona" odnosi isključivo na ceremonijalni zakon. Svakako ćete primetiti da je 5.Mojsijeva knjiga u potpunosti posvećena moralnim učenjima i da sadrži svega jednu ili dve reference prema ceremonijalnom zakonu, i one se odnose na tri godišnja praznika, od kojih je jedan antitip jednoga nečega što će se desiti u budućnosti. To što moralni zakon zauzima glavno mesto u 5.knjizi Mojsijevoj, trebalo bi da je u potpunosti jasno svakome ko pažljivo čita ovu knjigu. Pogledaj poglavlja 4:5-13; 5; 6 (poglavlje. 6:25 se uopšteno koristi od strane adventista sedmog dana u pogledu moralnog zakona); 11:8; 18-28; 13; i još mnogi drugi tekstovi osim ovih koje sam nasumice izabrao. 5.Mojsijeva 29:29 bez sumnje se odnosi na moralni zakon, i izraz koji se u njemu koristi (u poslednjem delu) pokazuje da je moralni zakon osnovni zakon koji se razmatra u knjizi.. I u 5.Mojsijevoj 27, gde pronalazimo prokletstva, i dvadeset i šesti stih, koji se citira i u Galatima 3:10, odnosi se samo na moralni zakon.

Iako je bez sumnje tačno da je i obredni zakon uključen u "knjigu zakona", ja još uvek moram u Pismu da pronadjem dokaze za to da neispunjavanje obrednog zakona kao posebnog, nosi sa sobom određeno prokletstvo. Pokušaću da objasnim na šta mislim. Ne može postojati moralna obaveza da se ispunjava bilo šta što moralni zakon ne zahteva. To je samo još jedan način da se kaže da je greh prekršaj zakona. Sada, ako u bilo kom trenutku greh može biti uračunat za izvršenje ili ne izvršenje bilo koje radnje, koja nije zabranjena moralnim zakonom, tada moralni zakon ne možemo smatrati savršenim pravilnikom ponašanja. Ali moralni zakon jeste savršen zakon. On u sebi uključuje svu pravednost, čak i pravednost Božju, i od čoveka se ne očekuje ništa manje nego savršena poslušnost prema njemu. Ovaj zakon je toliko širok da obuhvata svako

delo i svaku misao, tako da je čoveku potpuno nemoguće čak i da zamisli greh koji nije zabranjen moralnim zakonom. Ja ne mogu da shvatim kako ta pozicija može biti stavljena pod znak pitanja od strane onih koji veruju u božansko poreklo i večnost zakona; a opet vaš stav u suštini poriče činjenicu da je moralni zakon savršeno pravilo ponašanja; jer vi kažete da je prokletstvo povezano i sa obrednim i moralnim zakonom.

Da je prokletstvo zakona smrt, mislim da nećete poricati, i iz tog razloga nemojte stati a da ne ponudite šire obrazloženje, jer još nekoliko reči ne mogu biti na odmet. Ja sam jednostavno obratio pažnju na sledeće tačke: Prokletstvo zakona je ono što je Hristos pretrpeo zbog nas. (Pogledajte Galatima 3:13). 2. Ova kletva ogledala se u tome da bude razapet na krstu. Pogledaj poslednji deo istog stiha. 3. To vešanje na drvo bilo je u stvari razapinjanje Hrista, jer nije bilo nekog drugog vremena kada je on visio na drvetu; i Petar je govorio grešnim jevrejima: "Bog otaca naših vaskrsao je Isusa, koga ste vi ubili i podigli na drvo." (Dela 5:30) Iz tog razloga je smrt prokletstvo koje je Hristos poneo radi nas; smrt je plata za greh, a greh je kršenje moralnog zakona. Zato je Hristos na sebi poneo prokletstvo moralnog zakona. Ne postoji drugi zakon koji sa sobom nosi kletvu. Ono što je sigurno je da kletva ne može postojati i ne može biti izražena - osim kroz greh; i zato, ako kletva bude izrečena radi nepoštovanja obreda ceremonijalnog zakona, tada to samo po sebi mora biti greh, i u tom slučaju se i ceremonijalni zakon takodje smatra standardom pravednosti. Ja ne vidim kako se može [19] iz vaše pozicije izbeći zaključak o tome da moralni zakon nije ili u krajnjem slučaju, u vreme judaizma, nije bio savršen standard pravednosti. Veliki nedostatak koji ja nalazim u poziciji koju vi zastupate, je to što ona obezvređuje moralni zakon a shodno tome i jevandjelje.

Dozvolite mi da ponovim argument: ako se kletva pripiše ceremonijalnom zakonu, tada se prekršaj ceremonijalnog zakona smatra grehom; a ako se prekršaj ceremonijalnog zakona smatra grehom, to znači da greh nije zabranjen sa deset zapovesti; i tada se deset zapovesti ne mogu posmatrati kao savršeno pravilo ponašanja; a čak i više od toga, s obzirom da se ceremonijalni zakon ukida, iz toga tada sledi da standard pravednosti nije više tako savršen kao u vreme Mojsija. Ukoliko ovo nije ispravan zaključak iz vaših pretpostavki, onda moram da priznam da imam problem sa logikom. Evo još jednog momenta: nikakav greh ne može sam sebe da ukloni, niti može biti iskupljen nikakvim dobrim delom. To znači da mora postojati neki obrazac pomirenja za greh. I sada, ako bi greh bio uračunat kao krivica za prekršaj ceremonijalnog zakona, u tom slučaju, koje bi bilo sredstvo zaštite od tog greha? Ceremonijalni zakon bio je samo obredni deo jevandjelja. Ako bi osudjeni grešnici bili osudjeni samim sredstvom za njihovo spasenje, tada je to zaista bio teret. Čovek se nalazi u zaista lošem stanju, ako lek, koji mu je dat protiv njegove bolesti, samo još više pogoršava bolest.

Vi kažete, i ispravno govorite, da su oni koji su odbili da se povinuju zahtevima ceremonijalnog zakona osudjeni na smrt. Zašto je to tako, ako kletva nije deo ceremonijalnog zakona? Ja ću vam odgovoriti. Onaj ko je narušio moralni zakon, pravedno je zaslužio smrt, ali je Bog obezbedio oprostjenje svakome ko ga prihvati. Ovo oprostjenje bilo je pod uslovom vere u Hrista, i manifestovalo se kroz veru u Hrista pokazanoj kroz obrede ceremonijalnog zakona. I ako bi se čovek pokajao za svoje grehe, i ako bi imao veru u Hrista, i pokazao je, dobio bi oprostjenje; tada, naravno, nikakva kazna ne bi bila izvršena nad njim. Međutim, ako ne bi imao veru u Hrista, on ne bi bio u skladu sa uslovima oprostjenja, i tada, naravno, kazna za greh bi bila izvršena. Kazna ne bi bila određena za neispunjavanje obaveza prema obredima ceremonijalnog zakona, već za greh [20] koji je mogao biti oprostjen samo da je čovek pokazao veru. Mislim da svako može videti istinitost ove pozicije. Dozvolite mi da ovo ilustrujem. Imamo čoveka koji je počinio ubistvo i osuđen je na smrtnu kaznu. Njemu su rekli da će guverner da ga pomiluje ukoliko on prizna svoju krivicu, pokaje se i preda zahtev za pomilovanje; međutim, on odbija da to uradi, zakonu je dozvoljeno da ide svojim tokom, i njega će na kraju obesiti. Sada, zbog čega je ovaj čovek obešen? Da li je to zbog toga što je odbio da podnese zahtev za pomilovanje? Ni u kom slučaju. On je obešen zato što je počinio ubistvo. Ni najmanji deo kazne nije primenjen zato što je odbio da traži pomilovanje, a da je tražio pomilovanje svaki delić kazne bio bi anuliran. Tako je i sa grešnikom u njegovom odnosu sa Bogom. Ukoliko on prezire ponudu da bude pomilovan, i pokazuje da nije zainteresovan da preduzme nikakve mere kako bi dobio pomilovanje, na njega se može obrušiti prokletstvo zakona - smrt. Ali, odbijanje pomilovanja nije greh. Bog poziva ljude kako bi primili oprostaj, ali On nema zakon koji bi ih prisilio na oprostaj. Ubica, kome je ponudjeno pomilovanje i koji ga je odbacio, nije ništa više kriv nego neko drugi koji je učinio isti prestup, a kome nije bilo ponudjeno pomilovanje. Ne znam kako jasnije da ovo objasnim, niti smatram da ima potrebe više od ovoga. Suština svega je sledeća: greh je kršenje moralnog zakona, a ne nekog drugog zakona; jer moralni zakon pokriva sve dužnosti čoveka. Prokletstvo je povezano sa kršenjem zakona, i to prokletstvo je smrt; "jer je plata za greh smrt." Međutim, postoji obezbedjeno pomilovanje za sve one koji ispovedaju veru u Hrista. I na tu veru ukazuje ispunjavanje određenih obreda. Do Hrista, to je bilo prinašanje žrtava; posle Hrista to su krštenje i Večera Gospodnja. Oni koji imaju pravu veru pokazaće je na propisan način i izbeći će kazne. Oni koji nemaju veru dobiće kaznu. Upravo je to ono što je Hristos mislio kada je rekao Nikodimu: "Jer Bog nije poslao Svoga Sina na svet da osudi svet; već da se svet spasi kroz Njega. Nijedan koji veruje u Njega nije osuđen; a onaj koji ne veruje već je osuđen, jer nije verovao u ime jedinorodnoga Sina Božjeg." (Jovan 3:17.18) [21]

Veoma sam začuđen kako vi čitate Galatima 3:11, 12, i mislite da reč zakon u ovim tekstovima ima dodirnih tačaka sa ceremonijalnim zakonom. Citiram: "A da se zakonom niko ne opravdava pred Bogom, poznato je: jer pravednik od vere

živeće. A zakon nije od vere; nego čovek koji to tvori živeće u tome." Čini mi se da nijedan drugi komentar ne bi mogao bolje da objasni istinu da je upravo moralni zakon taj o kome se ovde govori. Jednostavno ne možete da izbegnete zaključak tako što ćete reći da niko pred Bogom nije opravdan zakonom, primenjujući to prema bilo kom zakonu, i da se ovo može odnositi kako prema ceremonijalnom tako i prema moralnom zakonu. Pitanje nije na koji zakon ovi tekstovi mogu da se odnose, već na koji zakon se odnose? Zakon o kome je ovde reč je zakon za koji je rečeno: "...čovek koji to tvori živeće u tome." Potpuno je jasno da je ovo istina za moralni zakon. Ovo je isto kao i u Rimljanima 2:13: "Oni koji tvore zakon biće opravdani." Tužna činjenica je da nema poštovaoca zakona koji ne ruše istinu o tome da će oni koji vrše zakon biti opravdani. Savršeno poštovanje moralnog zakona je sve što Bog može tražiti od bilo kog stvorenja. Takva služba će nesumnjivo doneti večni život. Sa druge strane, čovek može da ispuni svaki detalj ceremonijalnog zakona sa perfektnom tačnošću, a opet da bude osuđen. Fariseji su bili veoma strogi u držanju obrednog zakona, a opet, bili su prokleti; to znači da se ovaj tekst nikako ne može odnositi na obredni zakon.

Još jednom, ovaj tekst kaže: "A zakon nije od vere." Međutim, ceremonijalni zakon nije bio ništa drugo nego vera. On je bio pitanje vere od početka pa sve do kraja. Sva razlika između žrtava Avelja i Kajina bila je u veri. Vidi Jevrejima 11:4) Vera je bila ta koja je celom tom sistemu davala silu koju je imao. I to je još jedan dokaz da se ovde ne radi o ceremonijalnom zakonu.

Čini mi se da uopšte nije potreban nikakav dokaz koji bi pokazao da se Galatima 3:11-13 odnosi na moralni zakon, i to isključivo. Sve do izdanja vaše brošure, adventisti sedmog dana nikada nisu pokazivali drugačije stavove. Ja zaista ne mogu da poverujem u to da vi svesno poričete da se ovde razmatra moralni zakon. Granice ovog razmatranja ne dozvoljavaju mi da detaljnije objasnim svaku upotrebu reči "zakon" u poslanici. Ali bih želeo da postavim jedno pitanje: da li je zaista razumno pretpostaviti da bi apostol upotrebljavao reč "zakon" na jednom mestu, a zatim, samo nekoliko stihova niže, bez bilo kakve promene po ovom pitanju, ili nečeg drugog što bi ukazivalo na neku promenu, upotrebio tu istu reč ali sada u potpuno drugom značenju? Vi sami kažete da to nije tako. Ukoliko bi to zaista bilo tako, da je apostol napisao ovu poslanicu na jedan neodređeni način, koisteći termin "zakon" u jednom stihu misleći na moralni zakon, a u sledećem na ceremonijalni zakon, tada niko ne bi mogao da razume njegovu poslanicu, jer bi morao da bude nadahnut na istom nivou kao što je bio i apostol.

Ponovo se osvrćem na vašu knjigu, stranica 39, i čitam sledeće:

"Ako su galati želeli da obnove jevrejski sistem, koja bi bila logični nastavak njihove prakse obrezanja, oni bi na taj način stavili sebe pod prokletstvo."

I u ovom paragrafu vi kažete da se fraza "proklet svaki koji ne izvršuje ono što je napisano u knjizi zakona" (Galatima 3:10) odnosi na ceremonijalni zakon, da su galati stavili sebe pod prokletstvo jer su hteli da obnove jevrejski sistem. Ja ne vidim nikakvu logiku ovde. Ukoliko bi to bilo tačno, sigurno bi zvučalo ovako: "Bićete prokleti ako to uradite, ali bićete prokleti i ako to ne uradite."

Prelazim na vaš argument vezan za Galatima 3:17-19. Vi kažete:

"Ovaj zakon bio je dat četrsto trideset godina posle obećanja datog Avramu. Može li to biti isto kao "Moje zapovesti, Moje uredbe, i Moji zakoni" koje je Avram držao? (1.Mojsijeva 26:5.) Očigledno je to bio moralni zakon; iz toga sledi da nije tako. (stranica 43)

Ovo je argument koji puno toga dokazuje. Ovo je suprotno od onoga pogleda Kempbelita, da moralni zakon nije postojao do davanja na planini Sinaj. Vaš argument tvrdi da moralni zakon nije bio dat na Sinaju jer je postojao još u Avramovo vreme. Ali, ostaje činjenica je da Bog izgovorio neki zakon sa planine Sinaj četrsto trideset godina posle obećanja datih Avramu; iz tog razloga vaša tvrdnja da je zakon, dat četrsto trideset godina posle vremena kada je Avram držao moralni zakon, implicira izjavu da zakon dat na planini Sinaj nije bio moralni zakon. Vaš argument će takodje, ako se pokaže kao tačan, dokazati da spomenuti zakon nije ceremonijalni, jer ga je Avram već prirodno držao. On je imao obrezanje, koje kako vi kažete, sadrži ceo ceremonijalni zakon, a praktikovao je prinošenje žrtava. Mislim da, kada budete preispitali svoju knjigu, ovaj argument ćete svakako morati izostaviti.

Dalje kažete:

"Ovaj zakon je dodat radi prestupa." Originalna reč označava "prolaziti pored; prestupati ili kršiti." Ovaj zakon je dodat jer su neki drugi zakoni bili "propušteni", "narušeni" ili "prekršeni". On nije dodat sam sebi jer je bio "prekršen". Bilo bi apsurdno ako bi to primenili na moralni zakon; jer niko od nas ne tvrdi da je posle toga kako su date Deset zapovesti, postojalo više moralnih zakona nego što je to bilo do toga. Svi su oni postojali i ranije, iako je verovatno da ih Izrailj nije poznavao."

Čini se da je vaš glavni argument - igra rečima. I zato nije dovoljno samo reći da je to apsurdno da bi bilo osporeno. Neke stvari za nekoga mogu biti apsurdne, dok se neke mogu činiti veoma razumnim. Pavle kaže da je propovedanje krsta za jedne ludost, ili apsurd, i veoma često sam slušao o tome kako su ljudi ismejavali ideju da smrt jednog čoveka može da iskupi grehe drugo čoveka. Za njih je ovo totalni apsurd, dok je za nas ona savršeno razumna. Zato kada kažete da je apsurdno primeniti termin "dodat" moralnom zakonu, morali biste da potkrepite svoju tvrdnju dokazom da bi ona imala neku vrednost.

Vi kažete: "Nije ispravno reći da je moralni zakon bio "dodat" četrsto trideset godina posle Avrama, kada vidimo da je on postojao i da je bio držan u potpunosti u tom vremenu." Ovaj argument sam već spomenuo a govoriću malo kasnije još o njemu. Ako je zakon o kome se ovde govori ceremonijalni, i ako je vaš argument koji sam citirao istinit, tada to isključuje postojanje bilo kog ceremonijalnog zakona u Avramovo vreme, iako vidimo da je ceremonijalni zakon bio sastavni deo Avramovog života, iako još formalno nije bio dat. Ukoliko negirate da je Avram znao za ceremonijalni zakon, i insistirate da taj zakon nije bio dat 430 godina posle tog vremena, u tom slučaju bih vas upitao kakav to zakonski sistem je postojao do izgnanstva? Vi kažete da je ceremonijalni zakon dodat radi greha, to jest, kao sistem za popravljjanje. Zašto onda on nije bio dodat odmah kada je učinjen prvi greh, a ne 2500 godina kasnije? Tvrdim da je taj popravni sistem bio uveden odmah posle pada u greh, i kao dokaz možete videti žrtvu Avelja. Vaš argument odlaže popravni sistem sve do progonstva. Vi možete reći da je ceremonijalni zakon u tom trenutku samo dat formalnije i detaljnije, nego do tada; veoma dobro, ali, ako će se ovaj argument odnositi na ceremonijalni zakon, što je nesumnjivo, zašto se onda ne bi odnosio podjednako i na moralni zakon? Ne možete poreći da je moralni zakon dat na Sinaju, bez obzira na to što je on poznat još od stvaranja. Zašto je tada dat? Zato što nikada nije bio formalno proglašen. Koliko je nama poznato, nikada nije bio napisan primerak tog zakona, i velike mase ljudi su već uveliko bile u neznanju po tom pitanju. Vi sami kažete da su izraelci verovatno bili u neznanju po pitanju ovoga. Takodje tvrdite da je Izrael bio u neznanju i po pitanju moralnog zakona, i to je bez sumnje istina. U tom slučaju, postojao je veliki razlog zašto je on morao biti dat u to vreme - radi prestupa. Da je narod znao i poštovao zakon, ne bi bilo potrebe objavljivati ga na Sinaju; međjutim, s obzirom da nisu znali njegove zahteve i da su ga kršili, bila je potreba da se on objavi takvim kakav on jeste.

Ali vi kažete da nije ispravno primeniti termin "dodat" moralnom zakonu. Biblija mora da reši ovo pitanje. U 5.Mojsijevoj 5-om poglavlju, Mojsije ponavlja sinovima Izrailjevim okolnosti davanja zakona. Stihovi od 5-21 sadrže suštinu deset zapovesti, i o tome Mojsije govori u 22-om stihu: "Te reči izgovori Gospod svemu zboru vašemu na gori ired ognja, oblaka i mraka, glasom velikim, i ništa više, nego ih napisa na dve ploče kamene koje mi dade." Termin "dodati" u ovom tekstu u Septuaginti je potpuno isti kao i onaj u Galatima 3:19. Jevrejska reč "dodat" ovde je ista kao i ona u 1.Mojsijevoj 30:24. Da je to nepogrešiva referenca u 5.Mojsijevoj 5:22 prema moralnom zakonu, i samo prema njemu, to niko ne može da ospori. Mene ne zanima da li ćete vi upotrebiti izraz "dodat", "izgovoren" ili "objavljen" - apsolutno nema razlike. U Jevrejima 12:18, 19 imamo nepogrešiv pokazatelj na glas Božji koji je izgovarao zakon na Sinaju, i molbu naroda da Bog više ne govori sa njima (2.Mojsijeva 20:18, 19), u rečima: "...i glasu reči, za koji su oni koji su ga čuli, molili da im se više ne govori." Reč koja je ovde prevedena kao "govoriti" je ista reč koja je prevedena kao "dodat" u Galatima 3:19 i

5.Mojsijeva 5:22. Ako bismo birali, mogli bi to prevesti kao "...oni su molili da im se više ne dodaje ta reč", i tada bismo imali identične prevode. Ili bismo mogli da u svim prevodima upotrebimo reč "govoriti", i tada bismo u 5.Mojsijevoj čitali da je Gospod govorio sve te reči na gori iz ognja, itd., sa velikim glasom, "i da više nije govorio;" i ovo bi takodje bila istina i tačan prevod. Takodje, radi jedinstvenosti prevoda, slobodno bi mogli da prevedemo Galatima 5:19, "on je govorio radi prestupa." Ili možemo uzeti reč iz 5.Mojsijeve 5:22 u istom značenju u kome je upotrebljena u 1.Mojsijevoj 30:24, i imaćemo istu ideju. Kada je Rahilja rekla: "Bog će mi dodati drugog sina," isto je kao kada je rekla: "Bog će mi dati drugog sina." Tako da je značenje u 5.Mojsijevoj 5:22 to da posle toga, kako im je Gospod dao zapovesti zabeležene u prethodnim stihovima, kao takve više im nije davao. Meni se čini veoma razumnim da se termin "dodati" primeni ka moralnom zakonu; i bilo razumno ili ne, svakako ću citirati dva teksta pored ovih u Galatima 3:19 koji takodje ovo primenjuju na isti način. U Bibliji ne možete naći nijedan slučaj korišćenja reči "dodat" a da se odnosi na ceremonijalni zakon, tako da bi potkrepili svoje poglede na Galatima 3:19.

5.Mojsijeva 5:22 veoma jasno kaže da su Deset zapovesti bile izgovorene od strane Gospoda, i da ništa osim Deset zapovesti nije rečeno, dato ili dodato. (Galatima 3:19 nam kaže zašto su one izrečene. Izgovorene su radi prestupa; odnosno, zato što su ljudi u osnovi bili bez znanja o zakonu. Mi ne smemo da se igramo rečju "dodat" i da je koristimo u matematičkom smislu, već je definitivno trebamo koristiti u smislu deklarisanja ili govora. Posle toga kako je Bog govorio na Sinaju, nije više bilo objava moralnog zakona, kao što je to bilo ranije, ali je sada on mnogo jasnije objavljen nego ranije i ima mnogo manje opravdanja za greh nego ranije. U prethodnim stihovima, apostol je govorio o obećanju Avramu i o zavetu koji je sa njim sklopljen. Izjava o tome da je ovaj zavet bio utvrđen u Hristu, jasno pokazuje da je zavet sa Avramom potvrdio da se oproštenje greha dobija kroz Hrista. Oproštaj greha nužno podrazumeva i znanje o grehu. Naslednici obećanja mogu biti samo pravednici, a znanje o grehu i pravednost mogu biti dobijeni samo kroz moralni zakon. Iz tog razloga je, kao nikada do tada, bilo potrebno dati zakon, da bi ljudi mogli biti naslednici blagoslova obećanih Avramu.

Potpuno ista stvar se nalazi u Rimljanima 5:20, "A zakon dodje uz to da se umnoži greh;" i ja lično ne poznajem nijednog adventistu sedmog dana koji ima problem da ovo primeni na moralni zakon, iako je tekst težak kao i onaj u Galatima. 3:19. Reč prevedena kao "dodje" bukvalno znači "ulazi". U revidiranom prevodu je ona prevedena kao "ušao". Moralni zakon je postojao i pre Mojsijevih dana, kao što se to vidi iz stihova 13 i 14 istog poglavlja, a takodje i iz izraza u samom stihu: "da se umnoži greh", koji jasno pokazuje da je greh - kršenje zakona - postojao i pre nego je zakon došao. Iako je zakon postojao u svojoj punini i pre izlaska, ipak je on "došao", "ušao", bio dat ili izgovoren, odnosno, "dodat" baš

u to vreme. Zašto? Da bi se greh umnožio, to jest, "da greh kroz zapovesti može da se pokaže u punini grešnosti;" da ono što je bilo grešno, sada može još jasnije da se vidi da je greh. Tako je došao, odnosno, dodat, "radi prestupa". Da nije bilo prestupa, ne bi bilo ni potrebe uvoditi Zakon na Sinaju. Zašto je radi prestupa došao? "Da bi se umnožio greh;" da se greh učini još većim nego ikada ranije, tako da čovek može biti doveden u puninu Božje blagodati koja se javila u Hristu. Tako je on postao učitelj, pedagog, koji dovodi ljude ka Hristu, kako bi oni bili opravdani verom i bili pravednost Božja u Hristu. Zato kasnije piše o tome da zakon nije u protivrečnosti sa Božjim obećanjima. On radi u harmoniji sa obećanjima, jer bez zakona - obećanja nemaju efekta. I ovo nedvosmisleno potvrđuje večnost zakona.

Ne brinu me mišljenja komentatora, osim ako u jasnijem obliku ne iznose to što je već dokazano Biblijom; ali s obzirom da se vi u svojoj brošuri u velikoj meri oslanjate na mišljenja komentatora, neće biti na odmet da nekoliko njih ovde citiram. Uradiću to, ne zbog toga što mislim da će oni dodati nešto kao argument, već jednostavno kao dodatak na vaše citate, a najviše zbog toga što oni sve ovo objašnjavaju mnogo jasnije nego ja. Profesor Bojs, u svom "Kritičke beleške grčkog teksta Galatima poslanice", kaže vezano za ovaj tekst:

"Zbog ukazanih prestupa, usledila je ideja koja daje znanje o prestupu, da bi još jasnije i detaljnije odredila koji su to stvarni prestupi božanskih zahteva."

On takodje kaže:

"U skladu sa ovom idejom, i mogućom implementacijom, javlja se tumačenje o ograničavanju greha."

I zatim citira Erazma, Olshauzena, Nenadera, DeVetea, Evalda, Lutera, Bengela i druge, koji su zauzimali iste stavove. Ukoliko će mišljenje komentatora da reši ovo pitanje, ja mislim da će u tom slučaju moralni zakon imati veliku prednost.

Dr. Barns je rekao po pitanju izraza "radi prestupa:"

"Na račun prestupa, ili u odnosu na njih, smisao je u sledećem, da je zakon dat kako bi pokazao pravu prirodu prestupa, ili da bi pokazao šta je to greh. To nije bilo radi toga da bi se otkrio način opravdanja, već radi toga da se otkrije prava priroda greha; da se ljudi odvrate od činjenja greha; da objavi kaznu za greh; da ljude ubedi u to; i da na taj način bude "pomoćnik" u procesu isкупljenja kroz Isкупitelja. Ovo je pravo objašnjenje zakona Božjeg datog prestupnicima, i ovakva upotreba zakona je još uvek na snazi."

A Dr. Klark kaže:

"On je dat da bi mi mogli spoznati našu grešnost, i našu potrebu da stojimo u blagodati Božjoj. Zakon je prava linija, granica koja definiše naše ponašanje. (Pogledajte beleške za Rimljanima 4:15, a posebno za Rimljanima 5:20, gde se ova tematika uglavnom razmatra i objašnjava.)

Vaš argument protiv moralnog zakona biće "dodat radi prestupa" i biće primenjen podjednako snažno protiv moralnog zakona koji "dodje da se greh umnoži." Ako vi tvrdite da Galatima 3:19 ne može da se primeni na moralni zakon, tada takodje morate tvrditi da i Rimljanima 5:20 takodje ne može da se odnosi na taj zakon.

Citiram dalje iz vaše brošure, iz paragrafa koji se završava pri vrhu 44-te stranice:

"Bilo bi zaista apsurdno pretpostaviti da je taj zakon "dodat" sam sebi. Veoma razumno se primenjuje drugom zakonu koji je bio donešen, zato što je taj ranije postojeći zakon bio "prekršen". Zakon ne može biti prekršen ukoliko ne postoji; Jer "gde nema zakona, nema ni prestupa."

Već sam pokazao svu snagu izraza "dodat". Ja nikada nisam tvrdio da je bilo koji zakon sam sebi dodat, ili da se na bilo koji matematički proces usmerava reč "dodat". Na šta vi tačno mislite kada kažete da zakon ne može biti narušen dok on ne postoji? Čini mi se da vi želite reći da moralni zakon nije postojao tako da bi bio prekršen sve do trenutka kada je dat na gori Sinaj. Ja znam da vi u ovo ne verujete i u drugom paragrafu se to još bolje vidi. Još jednom ću citirati Rimljanima 5:20: "Jer zakon dodje da se umnoži greh. Ali tamo gde se greh umnoži, još većma se pokaza blagodat." Ovde je zasigurno reč o moralnom zakonu, premda vi možete reći da je to nemoguće, jer su prestupi postojali i pre zakona o kome je ovde reč, i pošto nema prestupa gde nema zakona, možete reći da se ovde radi o nekom drugom zakonu. Ali vi nećete o tome ovde raspravljati. Vi ćete kao i ja tvrditi, da je značenje ovog teksta da je zakon došao, odnosno, dat, sa ciljem da pokaže svu strahotu greha. Kao što Pavle na drugom mestu kaže da greh kroz zapovest posta isuviše grešan. Moralni zakon je postojao još od stvaranja, pa čak i mnogo pre toga. Patrijarsi su imali znanje o njemu, njihovi preci pa čak i sodomljani jer su ih smatrali grešnicima; međjutim, njega nije bilo u pisanoj formi i svaki onaj koji nije bio direktno povezan sa Bogom, nije mogao imati savršeno znanje o zakonu, koje bi mu pokazalo svu odvratnost greha. Oni su svakako mogli znati da je nešto što bi učinili bio greh, ali oni nikada nisu mogli da spoznaju svoju grešnost u punini; ovo je posebno važno za izrailjce kada su izlazili iz egipatskog ropstva. Bog je sklopio zavet sa Avramom i obećao divne stvari, ali samo uz uslov savršene pravednosti kroz Hrista; i ako ljudi ikada dostignu tu savršenu pravednost, dužni su da imaju zakon u svoj njegovoj punini, i tada će znati da su mnoge stvari bile grešne a smatrali su ih za tako bezazlene. Dakle, zakon je došao da se prestup umnoži; a kada se prestup umnožio i ljudi videli svoju grešnost, tada su shvatili da je blagodat dovoljna da pokrije sve njihove grehe. Ovo je tako jasno, i argumenti u Galatima 3:19 su tako jasne

paralele, da se pitam kako neko, ko ima kakvo takvo pošteno posmatranje zakona, može i na trenutak da posumnja u sve ovo.

Ponovo na 44-oj stranici čitam:

"Moralni zakon je taj koji se pominje kao onaj koji je narušen. Medjutim, taj dodati zakon o kome Pavle govori, obećava oproštaj za greh figurativno, sve dok stvarna Žrtva za greh ne bude prinesena."

Već sam dovoljno pisao o vašoj nepravilnoj upotrebi reči "dodat", medjutim, u ovom citatu postoji jedna ideja koja se nažalost u poslednje vreme poučava u jednoj određenoj meri. I upravo to je ono što je u jevrejskom dispencionalizmu opraštanja greha figurativno. Vaše reči veoma jasno pokazuju da nije bilo stvarnog opraštaja greha sve do Hrista, dok stvarna Žrtva nije bila prinesena. Ako je to zaista tako, ja bih voleo da mi kažete kako su Enoh i Ilija otišli na nebo. Oni su tamo sa svojim neoprostanim gresima? Da li su oni bili na nebu dve ili tri hiljade godina pre nego su im gresi oprošteni? Sama činjenica da su bili uzeti na nebo pokazuje da su im gresi stvarno bili oprošteni. Kada David kaže: "Blago čoveku kome je krivica oproštena, kome je greh pokriven", on misli upravo ono što i apostol Pavle kada je koristio iste reči. David je rekao Gospodu: "Ti si oprostio krivicu mog greha." To nije bilo lažno oprostjenje. Veoma jasno je bilo objavljeno da ako neka duša sagraši protiv bilo koje Gospodnje zapovesti, potrebno je samo da prinese žrtvu i njeni gresi biće oprošteni. 3.Knjiga Mojsijeva 4:2, 3, 20, 26, 31. Nije bilo nikakve sile u toj žrtvi, koja je inače bila tip, a opet je oprostjenje bilo veoma stvarno, kao što je sve stvarno posle raspeća. Kako ovo može biti? Jednostavno, jer je Hristos Jagnje zaklano od postanja sveta. Da će On biti prinet na žrtvu, bilo je obećano još našim praroditeljima u Edemu, i potvrđeno Avramu zakletvom Božjom, i zato, silom tog obećanja, Avram, Isak, Jakov i svako ko je želeo, mogao je iskusiti svu silu Hristove krvi, kao što i mi to danas možemo. Da je oprostjenje bilo stvarno, pokazano je i kroz primer Avelja, njegove žrtve, koji je dobio potvrdu da je pravedan. Medjutim, nema pravednosti a da pre toga nema opraštaja. Ako je oprostjenje greha simbolično, tada i pravednost takodje mora biti simbolična. Medjutim, Avelj, Noje i Avram, i svi ostali, bili su stvarno pravedni; imali su savršenu pravednost vere; to znači da su sigurno morali iskusiti i stvarni opraštaj. Ovo pokazuje da svakoj pravednosti mora da prethodi oprostjenje greha. Jer nema pravednosti bez vere (Rimljanima 6:23), a vera uvek donosi oprostjenje. (Rimljanima 3:24, 25; 5:1.

Ćitiram sledeći pasus vaše brošure, stranica 44:

"Dok ne dodje seme" ograničava trajanje ovog sistema bez svake sumnje. Reči "dok" odnosno "dokle" uvek imaju to značenje. To znači, da je "dodati" zakon trebalo da postoji samo "dok" seme ne dodje. To jezik pisanja definitivno pokazuje. Da li je moralni zakon prestao da postoji posle javljanja Mesije?

Nijedan adventista sedmog dana se neće sa tim složiti. Međutim, ovo je upravo slučaj sa drugim zakonom."

Vi tvrdite da dodati zakon nije trebalo da postoji posle toga kako je Seme došlo, zato što reči "dok" ili "dokle" označavaju neko ograničeno vreme. Dozvolite mi da vam citiram nekoliko tekstova. U Psalmu 112:8, čitam o dobrom čoveku: "Utvrđeno je srce njegovo, neće se pobožati, dok ne vidi kako padaju neprijatelji njegovi." Da li vi smatrate da to znači da čim dobar čovek vidi ispunjenje svojih želja nad svojim neprijateljima da će početi da se plaši? Još jednom čitam o Hristu u Isaiji 42:4, "Neće pasti i neće iznemoći, dok ne savrši sud na zemlji." Da li mislite da reč "dok" u ovom slučaju označava vreme u kome Hristos ne bi trebao da iznemogne? i da to znači da će pasti i iznemoći čim postavi svoj sud nad zemljom? Pitanje je samo za sebe i odgovor. Još jednom, u Danilu 1:21 čitam: "I ostade Danilo sve do prve godine cara Kira." Da li to znači da posle toga više nije bio u životu? Ni u kom slučaju, jer u desetom poglavlju čitamo o vidjenju koje mu je bilo dato i to treće godine cara Kira. 1. Samuilova 15:35 kaže da "Samuilo više nije dolazio Saulu sve do dana njegove smrti." Mislite li da je otišao da ga vidi čim je umro? Ovi tekstovi pokazuju da reč "dok" odnosno "dokle" ne označava uvek rok trajanja nečega k čemu se primenjuje, i ne mora nužno da znači da zakon prestaje sa dolaskom semena. Preciznije značenje ovog termina u ovom slučaju, ostavljam za nešto kasnije.

Još jednom citiram iz tvoje brošure:

"Dodati zakon bio je uredjen andjelima preko ruke posrednika." Svi se slažu da je taj posrednik bio Mojsije koji je stao između Boga i naroda. Originalna reč "uredjen", prevedena je os strane Grinfilda kao "proglašen", koji citira ovaj tekst kao ilustraciju. Da li je istina da su deset zapovesti "uredjene", ili "proglašene" "andjelima" "u" ili "kroz" ruke Mojsija? Sam Bog im je govorio glasom koji je tresao zemlju, i napisao ih Svojim sopstvenim prstom na kamenim pločama. Ali drugi zakon je dat posredstvom anđela i napisan u "knjizi" "Mojsijevom rukom". Ukoliko čitalac želi da vidi neki drugi slučaj gde se koristi isti izraz kada se govori o "zakonu Mojsija", mi ga usmerimo na 3.Mojsijevu 26:46; 4.Mojsijevu 4:37; 15:22, 23, i posebno na Nemiju 9:13, 14, gde se veoma jasno vidi granica između zakona kojima je Bog govorio, to jest, "zapovesti, ustavi i zakoni" dati "Mojsijevom rukom".

Ovde imamo nekoliko tačaka, i osvrnućemo se na svaku od njih. Kao prvo, da li je ceremonijalni zakon dat od strane anđela? Oni koji podržavaju ovaj stav, kao i ti, reći će da jeste i citiraće Galatima 3:19 kao argument. Međutim, ovo nije odgovarajući arguent, jer se radi o tekstu o kome raspravljamo; i nažalost po vašu teoriju, to je ujedno i jedini tekst koji možete citirati. Tako da je "dokaz" da je ceremonijalni zakon dat kroz anđele ništa drugo nego vrtenje u krug. Vi kažete da Galatima 3:19 upućuje na ceremonijalni zakon, jer on govori o zakonu koji je

"uredjen andjelima", a zatim "dokazujete" da je ceremonijalni zakon proglašen andjelima tako što citirate Galatima 3:19, za koji ste već "dokazali" da se odnosi na ceremonijalni zakon. Ovo ne dokazuje ništa, već samo otvara pitanja. Počeli ste da dokazujete da Galatima 3:19 ukazuje na ceremonijalni zakon, jer govori o zakonu koji je uredjen andjelima. Da bi u tome uspeli, morate navesti još najmanje bar jedan tekst iz Biblije gde se bar malo nazire da su andjeli dali ceremonijalni zakon; međjutim, vi to ne možete da uradite.

Sa druge strane, veza izmedju andjela i davanja deset zapovesti sa Sinaja je mnogo bolje primetna. Citiraću prvo Psalam 68:17: "Kola Božijih ima dvadeset hiljada, i hiljade andjela; Među njima je Gospod, kao na Sinaju, u svetinji." Još jednom, usmeravam na 5.Mojsijevu 33:2: "I reče: Gospod izadje sa Sinaja, i pokaza im se sa Sira; zasja Gospod sa gore faranske, i dodje sa mnoštvom hiljada svetaca, a u desnici mu zakon ognjeni za njih." Ovaj tekst jasno pokazuje da su andjeli bili prisutni na Sinaju kada je objavljen zakon. Očigledno je da su andjeli bili tamo, ali sa kojom svrhom, to ne možemo reći. Ali, imamo mnogo jasnije svedočanstvo od strane Stefana, Dela 7:51-53: "Tvrđovati i neobrezanih srca i ušiju! Vi se jednako protivite Duhu Svetome; kako vaši oci tako i vi. Kog od proroka ne proteraše oci vaši? I pobiše one koji unapred javiše za dolazak pravednika, kog vi sad izdajnici i krvnici postadoste; Koji primiste zakon naredbom anđeoskom, i ne održaste." Zakon koji grešni jevreji nisu mogli održati bio je moralni zakon, koji je, po Stefanovim rečima, dat "kroz službu andjela" - isti termin koji je u Galatima 3:19 preveden kao "uredjen andjelima". Reč "diatasso", prevedena kao "uredjen", po rečima Lidela i Skota, znači "izneti, urediti, ustanoviti, postaviti u red, oformiti vojsku". Reč "dispozicija" u Delima 7:53, dolazi od reči "diataxis", imenice koja proizilazi iz predhodnog glagola, i znači "raspored, posebno raspored u vojsci, lokacija, borbeni poredak." Ove reči takodje mogu označavati "dekret", ili "volju", međjutim, prvo značenje ipak najviše odgovara ideji koja se koristi u tekstovima koje smo citirali.

U tekstu koji razmatramo se ne govori da su andjeli objavili zakon, i dobro znamo da nisu objavili niti moralni niti ceremonijalni zakon. Gospod je taj koji je objavio oba, jedan direktno ljudima, drugi Mojsiju. Međjutim, andjeli su bili prisutni, očigledno na svoj uobičajen način, kao nebeska armija. Koju tačno ulogu su imali u svemu tome, niko ne može da kaže, jer Biblija ne govori o tome. Sve što ja tvrdim, je ono što Pismo govori o tome i njihovoj uskoj vezi sa objavljivanjem moralnog zakona; u Bibliji nema nijednog teksta u kome se govori o vezi izmedju andjela i objave ceremonijalnog zakona; u tekstu u Delima, koji smo već spomenuli, veoma jasno se govori o moralnom zakonu i o tome da je dat kroz "službu andjela". Izraz "postavljen andjelima" je isti taj izraz na koji se oslanjaju svi koji tvrde da je ovde reč o ceremonijalnom zakonu u Galatima, ali čak je i to protiv njih.

Drugo, razlika koja se pravi između moralnog i ceremonijalnog zakona, je u tome što se kaže da je moralni zakon objavljen od strane Gospoda, a ceremonijalni od strane Mojsija - takodje ne može da se održi. Puno tekstova koje si citirao su upravo protiv ove razlike. Uzeću prvi, 3.Mojsijeva 26:46. On kaže: "Ovo su uredbe i sudovi i zakoni, koje postavi Gospod između sebe i sinova Izrailjevih na gori Sinajskoj preko Mojsija." Ovo je poslednji stih u ovom poglavlju. Prva dva teksta ovog poglavlja kažu: "Nemojte graditi sebi idole ni likove rezane, niti stupove podižite, ni kamena sa slikama ne mećite u svojoj zemlji da mu se klanjate; jer sam ja Gospod Bog vaš. Držite Subote moje, i svetinju Moju poštujte; ja sam Gospod." Dalje poglavlje nastavlja sa uputstvima da se poštuju zapovesti Gospodnje, da se hoda u Njegovim uredbama, govori o tome kakvi sudovi će doći na njih ukoliko prekrše zapovesti, a posebno Subotu, i završava se tekstovima koje smo na početku citirali. Medjutim, u celom poglavlju nema ni najmanjih naznaka o ceremonijalnom zakonu.

Naredni tekst koji si naveo u 4.Mojsijevoj 4:37, nema referenci ni za moralni ni za ceremonijalni zakon. On jednostavno govori o tome da su Mojsije i Aron prebrojali porodice Katove, "kao što im je zapovedio Gospod preko Mojsija."

Treći tekst koji navodiš, u 4.Mojsijevoj 15:22, 23, bez svake sumnje ukazuje na moralni zakon, i isključivo na njega, samo ako se pročitaju stihovi od 24-26. Ja ću ih navesti: "Ako se bude učinilo pogreškom, da zbor ne zna, onda sav zbor neka prinese na žrtvu paljenicu za miris ugodni Gospodu tele s darom njegovim i s nalivom njegovim po uredbi, i jedno jare na žrtvu za greh. . . . I sveštenik neka očisti sav zbor sinova Izrailjevih, i oprostiće im se, jer je pogreška i oni donesoše pred Gospoda svoj prinos za žrtvu ognjenu Gospodu i prinos za greh svoj radi pogreške svoje. Oprostiće se svemu zboru sinova Izrailjevih..." Sva ova žrtva pomirenja morala je biti prinesena za greh koji je učinjen protiv onoga što je Gospod zapovedio preko Mojsija. Ništa nije greh osim prekršaja deset zapovesti.

Tvoj poslednji tekst koji si naveo, Nemija 9:13, 14, može ukazivati na oba zakona, i moralni i ceremonijalni. Citiraću ove tekstove: "Sišao si na goru sinajsku i govorio sa njima sa neba, i dao im sudove prave i zakone istinite, uredbe i zapovesti dobre. Ti si im obznanio Subotu Svoju svetu, i dao im zapovesti i uredbe i zakon preko Mojsija, sluga svog." Ovo je jedinitext, od svih koje ste naveli, a da se može bar donekle odnositi na ceremonijalni zakon. I ovo je, bez sumnje, veoma nategnuta implikacija koja je ograničena "rukou Mojsijevom" na zakon spomenut u 14 stihu. I svi ostali tekstovi, u svakom slučaju, kada uopšte govore o nekom zakonu generalno, ukazuju isključivo na moralni zakon, za koji je rečeno da je "naredjen rukou Mojsijevom".

Verovatno ćete reći da sam srušio razliku između moralnog i ceremonijalnog zakona i otvorio put neprijateljima zakona tako što sam ih pomešao. Ali nisam. Samo sam citirao tekstove na koje ste vi ukazali i pokazao sam njihovu stvarnu

primenu. Ne postoji šansa za nesporazum oko dva zakona, jer imamo očiglednu razliku: moralni zakon je objavljen Gospodom jakim glasom, u pratnji ognja i dima sa Sinaja. Deset zapovesti je sve što nam je na ovaj način dato (5.Mojsijeva 5:22), i samo one su bile napisane na kamenim pločama prstom Božjim. Ceremonijalni zakon je, sa druge strane, dat u više posrednom odnosu. Ovo svakako ne dozvoljava nikakvu zabunu. I moralni i ceremonijalni zakon, podjednako, kao što smo videli iz citiranih tekstova, dati su Mojsijevom rukom, i oba su bili napisani u knjizi zakona. Međutim, postoji jedna razlika između njih, a to je da je ceremonijalni zakon napisan samo u knjizi, dok je moralni zakon pored toga, bio još naipisan i na kamenim pločama i to prstom Božjim. To što se termin "zakon Mojsijev" ponekada odnosi i na deset zapovesti, biće dovoljno jasno svakome ko pažljivo čita 5.Mojsijevu 4:44 do 5:22 i na dalje; Isus Navin 23:6, 7; 1.Carevima 2:3, 4; 2.Carevima 23:24, 25, itd. Pogledajte takodje i "Veliku Borbu", vol. 2, str. 217, 218, počevši sa poslednjim paragrafom na 217 stranici. Sa druge strane, termin "zakon Gospodnji" se primenjuje na ceremonijalne obrede. Na primer, pogledaj Luka 2:23, 24. Ovi termini, "zakon Mojsijev" i "zakon Gospodnji" upotrebljavaju se naizmenično za oba zakona.

Kao treće, vi kažete za poslednji deo Galatima 3:19, da se svi slažu da je taj posrednik bio Mojsije. Ja se ne slažem; i mislim da sam tekst kao i kontekst daju pravo na to. Apostol već u sledećem stihu produžava i kaže dalje: "A posrednik nije jednog; a Bog je jedan." Da pogledamo sada 1.Timotijevu 2:5, gde čitamo: "Jer je jedan Bog, i jedan posrednik između Boga i ljudi, čovek Isus Hristos." Bog je jedna strana sporazuma dok je Hristos posrednik. Pretpostavljam da nećete sumnjati u izjavu da je Hristos bio taj koji je objavio deset zapovesti sa gore Sinaj. U Velikoj Borbi, vol. 2, na 217 stranici (vezano za propoved na gori), čitam sledeće: "Taj isti glas, koji je objavio moralni i ceremonijalni zakon, koji su bili osnova celokupnog jevrejskog sistema, govorio je i poučavao na gori." I upravo ovo je i navedeno u tekstu koji smo spomenuli, a takodje i u Delima 7:38, gde Stefan govori o Mojsiju: "Ovo je onaj što beše u pustinji sa anđelom, koji mu govori na gori sinajskoj, sa ocima našim." Taj anđeo je, kao što svi znamo, bio onaj koji je sa Mojsijem govorio iz grma, onaj koji išao pred sinovima Izrailjevim, u kome je bilo ime Božje, niko drugi nego naš Gospod Isus Hristos. Ako bude bilo potrebno, mogu vam navesti čista svedočanstva iz Pisma na ovu temu. Zato dakle, tekst koji razmatramo, uči, kao što sam dokazao osvrćući se na vaše zaključke, da je zakon dat na gori Sinaj radi prestupa, to jest, da bi narod mogao znati šta je to greh i da bi mogao ceniti pomilovanje, koje je ponudjeno kroz zavet sa Avramom; i da je na taj način on dat sve do trenutka dok seme ne dodje do onoga kome je i obećano; apostol pokazuje vrednost i dostojanstvo zakona, navodeći da je on dat, ili utvrđen ili objavljen anđelima kroz ruke našeg velikog posrednika, Gospoda Isusa Hrista.

Ne želim da dam malo pažnje i izrazu: "dokle seme ne dodje onome kome je i obećano" i pokazaću da je ovo u harmoniji sa drugim izrazima u stihovima, kao što sam već objasnio. Pre svega, citiraću vaše reči na ovo: Vi kažete:

"Drugi argument, nedavno osmišljeno i napravljen tako da se izbegne zaključak da se "dodati" zakon završava na krstu, kratko smo spomenuli. To je izjava da "seme" još nije došlo i da neće doći sve do Hristovog drugog dolaska. Bilo bi veoma teško za autora da pomisli da bilo koji vernik u Hrista može zauzeti takav stav, ukoliko ga nismo pročitali u našim omiljenim "Znacima Vremena" od 29. jula 1886. godine. - stranica 46.

Da je ovo napisano od strane nekog drugog, pomislio bih da je to namerno iskrivljavanje činjenica; jer svakako je potpuno iskrivilo pogled na ono što sam objavio. Veoma pažljivo sam ponovo pročitao svoje članke, da bih video da nisam slučajno nekim pogrešnim izrazom izjavio misao o tome da Hristos, obećano seme, jop nije došlo, i nisam pronapao čak ni najmanji nagoveštaj o tome. U svakom slučaju, ne mislim da namerno pogrešno predstavljate bilo koga, i ja samo mogu kao razlog navesti vaše pogrešno razumevanje mojih stavova i vaše prebrzo čitanje istih. Uopšte me ne iznenadjuje da i u to malo vremena koje ste potrošili, uprkos mnogim obavezama koje odvlače vaš um, vi niste razumeli ceo ovaj argument, tim pre što je on bio jedan od onih o kojima niste do tada razmišljali. I bez obzira na to što je vaša neistinita objava bila nenamerna, ona svakako u velikoj meri prenosi pogrešan utisak o mom učenju.

Argument koji sam izneo, nije neka izmišljotina kao što vimislite. Ovakav stav zauzimam već više godina, a on u originalu i nije moj. Pa čak i da se radi o nečemu potpuno novom, ne bi bilo ničega što bi bilo protiv toga; jer "Zato je svaki književnik koji se naučio carstvu nebeskom kao domaćin koji iznosi iz kleti svoje novo i staro." (Matej 13:52)

Istina je da sam držao stav, i još uvek ga držim, da dolazak semena o kome se govori u Galatima 3:19, označava drugi dolazak Hrista; ali to ne znači da Hristos još nije došao ili da On već sada nije seme. Ti često propovedaš da Gospod dolazi, i bez sumnje citiraš tekstove iz Pisma kao što su Psalam 50:3, 4; 1.Korinćanima. 4:5, i mnogi druge. I ako posle toga dodje neko ko je slušao vašu propoved i kaže da vi ne verujete da je Gospod došao pre 1800 godina, tada se on nalazi na pogrešnom putu isto onoliko koliko i vi kada kažete da sam učio da Hristos nije došao. U Starom Zavetu možemo pronaći mnogo ukazatelja na Hristov dolazak; neki od njih ukazuju na Njegov prvi dolazaka, a neki na drugi. Jedini način na koji ih možemo razlikovati, jeste po događajima koji se spominju u vezi sa njima. To isto moramo odrediti i ovde u Galatima 3:19.

Postoji samo jedna podloga na kojoj ti možeš tvrditi da se dolazak semena ne može odnositi na drugi Hristov dolazak, a to je tvrdeći da On tada neće biti seme;

da je On bio seme samo prilikom prvog dolaska. Takvo stanovište ne može nikako da opstane, jer je Hristos zasigurno seme, kako onda kada je stao zmiji na glavu, kao i kada je i sam bio u modricama. I biće seme i onda se sva obećanja ispune u Njemu. Stvar je dakle u sledećem: Hrist je seme; zato kada se kaže: "dokle Seme ne dodje" je potpuno isto kao i kada se kaže: "dok Hristos ne dodje." Da li se tada izraz "dolazak Hrista" nužno odnosi samo na prvi Hristov dolazak? Naaravno da ne, jer postoje dva dolaska, i jednostavno izraz "dolazak Hrista" može da se primeni na oba. Ovo su razlozi zašto ovo ne mora da važi, kako za prvi tako i za drugi dolazak. Zaista, možemo reći da postoji neka verovatnoća da se ovaj izraz treba odnositi na drugi dolazak Hrista, jer to je istaknutiji dolazak od ova dva, i to onaj na koji uvek pomislimo kada je neki izraz nepotpun. U svakom slučaju, kada je ovako nešto u pitanju, kontekst je taj koji treba da odluči o čemu je tačno reč.

Primena Galatima 3:19 na prvi Hristov dolazak, potiče, čini mi se, uglavnom od nepažljivog čitanja. Vi razmišljate kao da tamo piše: "dok ne seme ne dodje od koga je obećanje". Medjutim, tamo piše: "dok seme ne dodje onome kome je dato obećanje." Apostol nema problem sa time da je seme bilo obećano Avramu, već govori o obećanju koje dato Avramu i njegovom semenu, a seme je bilo Hristovo. Ukoliko možeš da pronadješ bar jedno obećanje koje se ispunilo za Hrista pri Njegovom prvom dolasku, tada će biti bar nešto što će se moći prikazati kao razlog za primenu Galatima 3:19 na prvi Hristov dolazak. Medjutim, ne možeš. Ne postoji ništa što je Hristos tada dobio; nijedan deo obećanja nije se ispunio prema Njemu. Jedino što je dobio bio je otpor, kritike, podsmeh, siromaštvo, umor, bičevanje i smrt. Pored toga, obećanje "Avramu i semenu njegovom" je zajedničko obećanje; i naravno da nikakvo obećanje prema Avramu nije bilo ispunjeno prilikom Hristovog prvog dolaska, jer je Avram bio mrtav već 2000 godina.

To što apostol povezuje dolazak semena sa ispunjenjem obećanja, vidi se iz jednostavnog čitanja teksta. Avramu i njegovom semenu dato je određeno obećanje, i određene stvari su date za posebne prilike, sve dok seme kome je dato obećanje ne dodje. Ideja koja neizbežno sledi iz čitanja teksta, i koja dozvoljava da svaki deo ima svoju težinu, je u tome da kada se dolazak desi, seme će dobiti svoje nasledstvo. Moraću da kažem nešto više o ovome u nastavku.

Ali ovde nema razloga za nejasnoće oko toga o čemu je reč u ovom tekstu. Osamnaesti stih kaže: "Jer ako je nasledstvo od zakona, onda već nije od obećanja, a Avramu obećanjem darova Bog." a onda 19-ti stih nastavlja i kaže: "Čemu onda zakon?" Radi greha dodade se, dokle dodje seme koje mu se obeća." Ovo veoma jasno pokazuje da je obećanje o kome se govori u stvari to nasledstvo. To obećano nasledstvo je ceo svet (Rimljanima 4:13); i ovde nema potrebe navoditi argumente da je nasledje još uvek stvar budućnosti. Hristos ga nije dobio,

jer smo sunaslednici sa njim, i kroz veru ćemo ga primiti. I ovo uzima na težini vaš argument da "obećanja ovom semenu, mnoga od njih, izlaze iz okvira drugog dolaska, kao recimo ovaj (Isaija 9:6, 7),--čak i u večnosti. Tako da, u saglasnosti sa ovim razumevanjem, mi možemo čekati celu večnost da seme dodje." Kao što smo videli, nema tako puno obećanja u devetnaestom stihu, već samo jedno - nasledstvo, i to obećano nasledstvo biće dobijeno prilikom drugog Hristovog dolaska, ne pre.

Vi kažete da čak i to obećanje neće biti ispunjeno do kraja hiljadugodišnjice, zato što dolazak semena još nije ispunjenje obećanja, "seme ne može da dodje sve dok se ne navrši hiljadu godina; jer zemlja još uvek nije u Avramovom nasledju u to vreme." Ovaj argument se može nazvati poslednjom prevarom i siguran sam da je to nešto novo medju našim narodom. Istina jeste da sveti ne žive na zemlji sve do kraja hiljadu godina, ali nije istina da oni njom ne vladaju ili da je nisu dobili u nasledstvo u tom vremenu. Ukoliko nisu, šta je onda Hristos mislio u Mateju 25:31-34, kada kaže da će doći u slavi Svojoj i svi sveti andjeli sa Njim, da će sesti na presto slave Svoje, razlučiti pravednike o dnepravednih i reći pravednicima: "Dodjite, blagosloveni Oca Mojega, da nasledite carstvo koje vam je pripravljeno od postanja sveta." Greška u koju vi upadate je to što pretpostavljate da sveti ne mogu vladati zemljom sve dok se ne nastane na njoj. Ukoliko bi ovo bila istina, onda bi to isto moglo da se primeni i na Hrista, to jest, da ni On ne može da je poseduje sve dok ne stane na nju, međjutim, čitamo u Psalmu 2:8, 9, sledeće reči Oca upućene Sinu: "Iđi u Mene, i daću ti narode u nasledstvo, i krajeve zemaljske tebiu državu. Udarićeš ih gvozdenom palicom; razbićeš ih kao lončarski sud." Podjednako učimo iz ovih tekstova, kao i iz Rimljanima 11:15-19, i drugih, da Hristos dobija carstvo upravo onda kada bude dolazio na zemlju. A to se neće desiti, sve dok ne razbije narode na delove kao lončarski sud. Ukoliko Hristos ne bi posedovao zemlju, On ne bi imao pravo da ovo uradi. Zli podanici sotone sada tvrde da poseduju zemlju, koja je obećana Hristu. Kada ovo obećanje bude ispunjeno, i zemlja bude u Njegovom vlasništvu, tada će je izbaviti potpuno od onih koji su nezakonito vladali njom. On nasledjuje zemlju dok su grešnici još uvek na njoj, ali ne može da prebiva na njoj sve dok oni potpuno ne nestanu. Mi kažemo da On ne može da prebiva na njoj, ne zato što nema vlast, već zato što zbog njene nečistoće ne može na nju da primi svoju porodicu. Sama činjenica da on iskorenjuje narode sa zemlje, pokazuje da se zemlja nalazi u Njegovom vlasništvu.

Ovo isto važi i za svete. Oni su sunaslednici sa Hristom. To znači da će oni dobiti svoje nasledje isto kada i On. Kada on bude došao na zemlju, da primi Svoje carstvo, On će ih pozvati da ga naslede zajedno sa Njim. Oni ne žive odmah na zemlji, već u njenoj prestonici - Novom Jerusalimu, a vladavina prestonicom obično se podrazumeva dokazom vladavine i samog carstva. Štaviše, sveti za vreme hiljadu godina sede na tronu, sude bezbožnima, i određuju veličinu kazne

koju bi trebalo dati. Oni sa Hristom dele posao izbjavljenja svog nasljedstva od nečistoće. Primera radi, to je kao da smo ti i ja nasljednici farme. U određenom trenutku mi je dobijamo u nasljedstvo, ali onda vidimo da je zatrpana trnjem i šibljem; zato, pre nego počnemo da na njoj živimo, mi je moramo očistiti od tog smeća koje raste i spaliti ga. Grešnici su ti koji su kao trnje i šiblje na farmi, koja je obećana Avramu i njegovom semenu; kada Avram i njegovo seme dobiju svoje nasljedstvo, oni će ga očistiti od nečistoće koja raste i zatim će se tu nastaniti. Ovaj mali primer jasno pokazuje ono što sam mislio da je već utemeljeno među nama, to jest, da Hristos i sveti dobijaju nasljedstvo prilikom Njegovog drugog dolaska.

Sada, kada smo utvrdili da "obećanje" znači nasljedjivanje zemlje, i da se obećanje Avramu i njegovom semenu ispunjava prilikom Hristovog drugog dolaska, spremni smo da idemo dalje. Osnovna ideja u ovom poglavlju jeste - na koji način će obećanje biti dobijeno. Obećanje je glavna misao u ovom tekstu. Apostol pokazuje da se nasljedstvo dobija isključivo verom, koja nije od zakona, već je to vera u obećanje, a zatim nas prenosi u to vreme kada se obećanje treba ispuniti. Da "dolazak" označava drugi Hristov dolazak, kada će obećanje biti ispunjeno, je najprirodniji i najlakši zaključak, i čini tekst harmoničnim. Čini mi se da ste izgubili iz vida paralelni tekst koji sam u svojim člancima citirao. To je Jezekilj 21:26, 27: "Ovako veli Gospod Gospod> Skini tu kapu i svrzi taj venac, neće ga biti; niskog ću uzvisiti a visokog ću poniziti. [42]

Uništiću, uništiću, uništiću ga, i neće ga biti, dokle ne doje onaj kome pripada, i njemu ću ga dati." Ovde definitivno imamo referencu koja se odnosi na seme u izrazu "Onaj kome pripada." I veoma jasno je istaknuto da će "Onaj kome pripada" dobiti svoje nasljedstvo. Ove reči zapisane su otprilike 600 godina pre Hrista, i smatram da nema potrebe da ulazim u dokazivanje da se ovaj tekst ne odnosi na Hristov prvi dolazak. U Galatima 3:19 Pavle govori o nasljedstvu i kaže: "dokle ne dodje seme kome je dato obećanje"; u tekstu iz Jezekilje koji smo upravo spomenuli, prorok takodje govori o nasljedstvu i kaže: "dokle ne dodje onaj kome pripada." Zašto je onda apsurdnije reći da se prvi izraz odnosi na drugi Hristov dolazak, nego to reći za ovaj drugi?

Ako vi kažete da dolazak semena nema veze sa drugim Hristovim dolaskom, zato što kada se govori o dolasku - ceremonijalni zakon treba da prestane sa svojom službom, tada se postavlja drugo pitanje. Ako vi kažete, kao što ste to uradili u vašoj brošuri, da se primena dolaska odnosi na drugi dolazak, i da se zakon koji se spominje odnosi na moralni zakon - čine da moralni zakon prestaje prilikom Hristovog drugog dolaska, u tom slučaju, ja sam vam već odgovorio na to da upotreba reči "do" ne mora obavezno da znači "prestanak". Verujem da je zakon o kome se govori - moralni zakon, i da je dolazak semena - Hristov drugi dolazak, ali ne verujem da se moralni zakon završava tada kada Hristos dodje; i Galatima 3:19 ne nagoveštava da se tako nešto može desiti.

Da bi tvoja tvrdnja mogla da stoji, to jest, da dolazak semena ne može da se odnosi na Hristov drugi dolazak, ti bi morao da dokažeš da je Hristos bio seme prilikom Njegovog prvog dolaska, i da se od tada više neće pojavljivati kao seme. Međutim, 1.Mojsijeva 3:15 ne kaže samo da će zmija ujesti seme u petu (prvi dolazak), već da će i seme stati zmiji na glavu (drugi dolazak). Kada Hristos bude došao po drugi put, on će i dalje biti seme. Dakle, kada Pavle kaže "dok ne dodje seme", to ne treba da bude ograničeno prvim dolaskom, ništa više nego kada kaže: "dok Gospod ne dodje."

Da to ne bi bila pretpostavka da Hristos neće zgaziti sotoni na glavu prilikom Svog drugog dolaska, već tek posle perioda od hiljadu godina, podsećam vas na to da grešnici nisu kažnjeni dok ne istekne taj period; a opet neki kažu da će oni biti kažnjeni prilikom Gospodnjeg dolaska. Tako i jeste; oba dolaska pokrivena su određenim periodom. Prvi Hristov dolazak obuhvata sve vreme Njegove zemaljske službe; drugi dolazak obuhvata vreme od "znaka Sina Čovečijeg na nebu" pa sve do uništenja zlih na zemlji.

Sve do sada, argument o dolasku semena bio je u negativnom kontekstu, sve sa ciljem da zadovolji neke od tvojih primedbi. Nema razloga da iznosim neke pozitivne argumente da se "dolazak" odnosi na drugi dolazak. U tom smislu, nastaviću sa razmatranjem stihova 22-25, jer su oni u tesnoj vezi sa stihom 19. Stihove 24 i 25 čitajte na sledeći način: "Zakon nam je bio učitelj da bi nas doveo Hristu, kako bismo bili opravdani verom. Ali kad je vera došla, više nismo pod učiteljem." Ovi tekstovi ni u kom slučaju razmatranja ne mogu se odnositi na ceremonijalni zakon. Stihovi se odnose prema moralnom zakonu, i isključivo prema njemu, kao što ću pokazati.

1. Ovaj tekst uopšte ne govori o tome da je zakon bio naš učitelj koji nam je ukazivao na Hrista; kada bi to bio slučaj, tada bi to moglo biti neka vrsta argumenta za to da se ovde može raditi o ceremonijalnom zakonu. "Zakon je bio naš učitelj da bi nas doveo Hristu" ili bukvalno "zakon je bio naš učitelj do Hrista", to jest, zakon je bio naš učitelj sve do onog trenutka dok nismo došli Hristu. Ceremonijalni zakon nikoga nije doveo Hristu. Ispunjavanje tog zakona bilo je ništa više nego akt vere, koji je pokazivao veru koju je on već imao u Hrista.

2. Vera nije oslobadjala čoveka od poštovanja ceremonijalnog zakona; naprotiv, čovek nije počinjao da poštuje ceremonijalni zakon sve dok nije imao veru u Hrista.

3. Stih 22 nam kaže da "pre nego dodje vera, bili smo čuvani pod zakonom;" međutim, pre nego je vera došla, ljudi nisu imali ništa zajedničko sa ceremonijalnim zakonom.

4. Ukoliko bi se u ovom stihu reč bila o ceremonijalnom zakonu, tada bi, oslanjajući se na 25-ti stih, morali da zaključimo da, čimsu ljudi naučili da veruju u Hrista, više ne bi imali ništa sa ceremonijalnim zakonom; ali istina je u tome, da su patrijarsi i proroci bili veoma revni u ispunjavanju ceremonijalnog zakona, a sa druge strane, niko nije imao više vere od njih. Uzmite na primer Davida; njegova pisana dela obiluju slikama o žrtvama i ceremonijama pri domu Gospodnjem. On je prineo mnoštvo žrtava, a opet, u Bibliji nema nijednog pisca koji bi pokazao savršenije pozanvanje Hrista ili koji bi pokazao više vere u Hrista.

5. Vi kažete da apostol govori o dispencijama, a ne o ličnim iskustvima, i da njihovo dolaženje Hristu znači njihovo dolaženje do Njegovog prvog dolaska, i do "sistema vere koja se otkrila." Ali, ovo je najslabija pozicija koju možete zauzeti, jer ako bi ovo bilo značenje, to bi značilo da je zakon ispunio svoju svrhu samo za to pokolenje koje je živelo samo prilikom Hristovog prvog dolaska. Niko drugi nije nikada došao Hristu, kada se uzme u obzir vaše stanovište. Da bi zakon priveo ljude ka Hristu, u tom smislu kako ga ti primenjuješ, to jest, ka Njegovom prvom dolasku, On bi morao da im produži živote. Adam bi morao da živi najmanje 4000 godina. Dozvolite mi da još jednom ponovim: tekst ne kaže da je zakon bio učitelj koji je trebalo da ukaže ljudima na Hrista, već da ih dovede ka Njemu.

6. Još jednom: tekst kaže da zakon dovodi ljude ka Hristu, tako da mogu biti opravdani verom. Da li se ljudi opravdavaju u celini, kao nacija? Upravo sam pokazao da, ako bi apostol govorio o dispenciji, Hristu bi bi bilo dovedena samo jedna generacija, i to samo ona koja bi imala tu sreću da čivi prilikom Njegovog prvog dolaska; ali čak ni oni nisu bili opravdani verom. Samo nekoliko njih pokazalo je da ima veru, čak i tada. Generalno posmatrajući, nisu imali vere od prvog do poslednjeg. Zato su morali da ostanu pod učiteljem, pod zakonom, i tako je zaista bilo. Opravdanje je individualna stvar, a ne stvar nacionalnog pitanja. Adventisti sedmog dana često govore o velikom svetlu koje imaju "kao narod". Ali "mi kao narod" nemamo nikakve korist od tog svetla ukoliko ga mi kao pojedinci nemamo u svojim srcima. Ponavljam, opravdanje verom je nešto što svaki pojedinac mora da iskusi za sebe lično. Hiljade njih koji su živeli u vreme Hristovog prvog dolaska, nisu znali ništa o tom iskustvu, dok su sa druge strane, oni koji su živeli pre Njegovog prvog dolaska, stvarno prilazili Hristu za oproštenjem i dobijali su ga. Avelj je ubrojan u one koji su bili opravdani verom; Noje je postao naslednik pravednosti po veri; Avram je inače video dan Hristov, i radovao se iako je umro 2000 godina pre Njegovog prvog dolaska. I ovo je jedan od najjačih dokaza da apostol, u trećem poglavlju Galatima, govori o ličnom iskustvu, a ne o dispencionalnim promenama. Ne postoji hrišćansko iskustvo, ne postoji vera, ne postoji pravednost, niti opravdanje a da to nije individualna stvar. Ljudi se spašavaju kao individue a ne kao nacija.

Da objasnim ovo ovde u nekoliko reči. Izraz "pod zakonom", ako se primeni na ceremonijalni zakon, ne može imati isto značenje kao i kada se upotrebi na moralni zakon. Kada se ovaj izraz primeni na moralni zakon, on znači "osudjeni zakonom", ali ovakvo značenje ne može imati ako se primeni na ceremonijalni zakon, jer taj zakon nikada nikog nije osudio. Tako da, ako pretpostavimo da se ovaj izraz odnosi na ceremonijalni zakon, mi moramo zaključiti da ne biti pod njim jednostavno znači ne potčinjavati mu se; ali, kada se ovaj izraz primeni na moralni zakon, do takvog zaključka je nemoguće doći, zato što izraz "pod zakonom" znači biti osuđen zakonom.

7. Jedan od najjačih argumenata protiv ceremonijalnog zakona, nalazi se u stihu 24: "Jer nam zakon bi učitelj, da nas dovede Hristu; kako bismo bili opravdani verom." Neosporna je činjenica da je vera vodila ka prinošenju žrtava, a ne da je žrtvovanje doводilo ljude do vere. "Verom Avelj prinese bolju žrtvu nego Kain." A sada vas pitam - kako je ceremonijalni zakon mogao čoveka da dovede do nečega što je on već posedovao? S obzirom da je upravo vera pokrenula Avelja i sve ostale da prinosе žrtve, kako se onda može reći da su te žrtve služile kao učitelj da bi ih privede Hristu, kako bi bili opravdani verom?

Već sam primetio vašu ideju da je reč "vera" ovde upotrebljena kao sinonim sa rečju "Hristos"; da apostol ima u vidu da smo do Hristovog dolaska bili čuvani pod zakonom; da je zakon bio naš učitelj, da bi nas doveo ka Hristu (prvom dolasku), da bismo mogli biti opravdani Njime; i da 25-ti stih označava da posle dolaska Hrista, mi se više ne nalazimo pod učiteljem. Mislim da takvu poziciju obično zauzimaju oni koji imaju pogled vezan za ceremonijalni zakon, i to je jedina pozicija koja se može zauzeti ako je reč o ceremonijalnom zakonu. Jedini problem ovoga je nedostatak argumenata. Ovde nema nikakvih osnova da se reč "vera" posmatra kao sinonimom za Hrista. Pored toga, ako je ova pretpostavka tačna, onda tekst uči da nijedan čovek nije mogao biti opravdan verom, sve dok Hristos nije došao po prvi put, a ovo je apsurd i potpuno nebiblijski. Iz ovih razloga, moramo zaključiti da ceremonijalni zakon nije tema razmatranja ovog stiha.

Očigledna je povezanost između 19-og i 24-og stiha, to jest, kada je zakon došao, ili kada je dodat, bilo je to sa svrhom pedagoga, da ljude dovede Hristu. Ukinuti zakon pre nego što čoveka dovede Hristu, za svakog ko može biti pokrenut da dodje k Njemu, bio bi čin nepravde. Zakon mora da sačuva svoju dužnost pedagoga, odnosno, učitelja, sve do trenutka dok svako ko želi ne dodje Hristu, a ovo se neće desiti dok se vreme probe ne završi i Gospod ne dodje. U svojoj službi učitelja, on nije u sukobu sa obećanjem, već radi zajedno u harmoniji sa njim. Dakle: Bog je dao obećanje Avramu da će on i njegovo seme naslediti zemlju. Obećanje je dato Avramu, ne zbog njegove nasledjene pravednosti, već na osnovu njegove vere, koja mu se uračunala u pravednost. Obećanje je potvrđeno

u Hristu, to jest, niko osim onih koji veruju u Hrista ne može dobiti oprostjenje greha, a oprostjenje greha zavisi od pokajanja za greh, a pokajanje za greh zahteva znanje o grehu, a znanje o grehu može se dobiti samo kroz zakon. Zato zakon deluje kao pedagog, nadzornik ili učitelj, da bi porazio ljude osećanjem njihove grešnosti, tako da oni mogu da pohrle Hristu i budu opravdani verom. Iz tog razloga ova služba treba da se ispunjava sve dok oni koji mogu da se promene, ne dodju Hristu, i tada će se obećanje ispuniti. Tada zakon više neće imati ulogu učitelja. Narod Božji će tada biti pravedan, hodaće u zakonu, i zakon će biti u njihovim srcima. Više im već neće biti potreban zakon napisan u knjigama ili na kamenim pločama, to jest, dodati zakon, zato što će oni imati direktan pristup prestolu Božjem i biće učeni od Boga. Dakle, zakon je dodat, izgovoren, da bude učitelj kako bi ljude doveo ka Hristu; i tek kada svi oni koji su dostojni spasenja budu privedeni ka Hristu, on će prestati sa svojom službom. Ovakvo razumevanje nikako ne znači da će zakon biti ukinut pri dolasku Gospodnjem, i to je jednako verovanju da zakon, koji je dat na Sinaju, podrazumeva da do tog vremenena zakona nije bilo. Zakon je postojao i pre njegove objave na gori Sinaj i napisan je radi dobra čoveka, i kao takav postoji i danas. I kada zakon prestane da vrši službu učitelja, jer je doveo Hristu sve koje moguće bilo dovesti, i kada sve zemaljske kopije zakona budu uništene zajedno sa zemljom, kako će još uvek postojati - temelj Božjeg prestola, neće se promeniti nikada, kao što se i do tada nikada nije menja.

Možda je delo, koje je izašlo iz pera starešine DŽ. Endrusa vredno čitanja. Ovo je njegov odgovor H.E.Karveru, u Glasniku od 16.septembra 1851 (vol. 2, No. 4):--

"Ideja o tome da je zakon naš učitelj, koji nas dovodi ka Hristu, kako bismo bili opravdani verom, često se koristi kao argument kojim se dokazuje da je zakon ukinut. Na koji način nas zakon, kao naš učitelj, vodi ka Hristu? Mi odgovaramo: on nam pokazuje našu krivicu i osuđuje, i govori nam da smo bez Spasitelja izgubljeni. Ovde apostol Pavle, koji je bio obraćen od onog vremena kada je govorio da je zakon ukinut, "a ja ne znadoh za greh osim kroz zakon." (Rimljanima 8:7) "Jer kroz zakon dolazi poznanje greha." (Rimljanima 3:20) Pročitajte kompletan izveštaj Pavlovog iskustva u toj školi, i njegovo izbavljenje od telesnih misli, koja se "zakonu Božjem ne pokoravaju." (Rimljanima 7:7-25; 8:1-7) Uputstva koja su nam data zakonom, aposlutno su neophodna, jer bez njih nije moguće spoznati kolika je naša krivica u Božjim očima. On nam pokazuje pravednu osudu, kazna za prestup je na nama; osećamo se izgubljenim i tada bećimo ka Hristu. Šta On radi kako bi nas izbavio od kletve zakona? Da li on ukida zakon kako bi spasio grešnika? On nas uverava da On "nije došao da ukine" zakon; i mi znamo da zakon, budući "svet, pravedan i dobar" ne može biti ukinut a da pri tom ne uništi vlast Onoga koji ga je i dao. Da li Spasitelj menja svoj karakter ili zahteve zakona? Daleko od toga! On kaže da "dokle nebo i zemlja stoje, nijedna jota i nijedno slovo neće nestati iz zakona, dok se sve ne ispuni"

(Matej 5:18; Luka 16:17; Jakov 2:10) I On pokazuje da oni, koji u srcu počine bilo kakvo grešno delo, posmatraju se kao prekršioci zakona. (Matej 5:22, 27, 28; 1.Jovanova 3:15) Ukoliko Spasitelj nije ukinuo niti je smanjio zahteve zakona, kako mogu oni koji dolaze k Njemu "u zaklon" da se nadaju spasenju? Šta On radi kako bi spasio grešnike od osude zakona? On daje sebe, da bi umro umesto njih. On polaže Svoju "dušu radi iskupljenja mnogih" (Matej 20:28) "Jer Bogu tako omilje svet, da je i Sina svoga jedinorodnoga dao, da nijedan koji ga veruje ne pogine, nego da ima život večni." (Jovan 3:16) Bez obzira što je čovek pravedno osuđen, sada može biti pomilovan, i u isto vreme ne osramotiti Boga niti ukidajući Njegov zakon. Bog može biti pravedan, i u isto vreme opravdati onoga koji veruje u Isusa. (Rimljanima 3:25, 26) Ako bi zakon bio ukinut prilikom Hristovog raspeća, on tada ne bi mogao biti učitelj, dosta godina posle u poslanici Galatima, i dovoditi ljude ka Hristu. Pavle svedoči da on ne bi bio u stanju ni da "razume želje, da zakon nije rekao: ne poželi." Ukinut zakon nikada ne bi mogao da ga ukori za greh. (Jakov 2:8,9; Rimljanima 4:15) Mi ne možemo spoznati greh, osim "kroz zakon", a ako bi zakon bio ukinut Hristovom smrću, svet nikada ne bi bio u stanju da spozna svoje grešno stanje i svoju potrebu za Spasiteljem. Mi kažemo da nas zakon dovodi ka veri radi opravdanja, i da vera ne ukida zakon već ga utvrđuje. (Galatima 3:23; Rimljanima 3:31) Činjenica je da je zakon naš učitelj, koji nam pokazuje zahteve Božje, i sve ono za šta smo osuđeni, je direktan dokaz toga da on nije bio ukinut; prirodno, iako smo pomilovani Hristovom smrću, i na taj način spaseni od pravedne osude zakona, nikada ne smemo kršiti njegove zahteve, jer ćemo tada označeni kao prekršioci."

U vašoj brošuri (stranica 50), ti stavljaš akcenat na reči "vera" ili "ta vera", kao da se reč "vera" upotrebljava u nekom drugom smislu, a ne kao lična vera u Hrista. Ponavljam još jednom (1) - ne može biti vere osim vere u Hrista. I (2) - vera u Hrista je stvar lične prirode; svako mora imati veru za sebe. Zato vera dolazi svakom čoveku kao pojedincu, a ne kao narodu (grupi) ili odredjenoj klasi. Iz ovih razloga ja ne mogu da se složim sa vašim tvrdnjama da se "vera" odnosi na "ceo sistem istina, uspostavljenih od strane Boga radi spasenja ljudi" i da se njen dolazak odnosi na otkrivenje Hrista prilikom Njegovog prvog dolaska. Ako bi ovo bila istina, to bi dokazivalo da sistem istina koje je Bog uspostavio radi spasenja ljudi, nije bio poznat sve dok nije došao Hristos, što je očigledno nebiblijski i nije potrebno dalje komentarisati. Teorija koje se vi držite i širite, očigledno primorava Boga da ima dva plana spasenja - jedan za ljude do dolaska Gospodnjeg, a drugi za one koji su živeli posle toga. Na taj način jevrejima se sudi po jednom standardu, a neznabožcima po drugom. Pozicija koju sam ja izneo, sama sebe potvrđuje, jer se slaže sa otkrivenom istinom u Pismu po pogledu plana spasenja.

Vi kažete (stranica 51):--

"Biće nam drago da se sretnemo sa našim prijateljima koji smatraju da je "dodati" zakon bio zakon deset zapovesti, zakon koji je protiv bogohuljenja, ubistva, laži, kradje itd., koji je "zatvorio ljude", "čuvao ih" "u zaštiti", kao "štićenik dete", sve do "otkrivenja" koje će se desiti u "budućnosti".

Veoma lako mogu da odgovorim na ovo. Kao prvo, grešnici se u Bibliji opisuju kao oni koji se nalaze u ropstvu ili zatvoru. Pogledajte 2. Petrova 2:19; Rimljanima 7:14; 1. Petrova 3:19, 20; Zaharija. 9:12; Psalam 68:6; 102:19, 20; Dela 8:23; Jevrejima 2:14, 15. Primetite posebno poslednji tekst. Hristos je umro da bi "izabvio one koji od straha od smrti ceo život biše u ropstvu." Upravo greh donosi strah od smrti, i baš zato greh i jeste razlog zbog čega se ljudi nalaze u ropstvu. Drugo, svaki put kada se čovek nadje u zatvoru, upravo je zakon taj koji ga je tamo smestio. Pre samo nekoliko sedmica, čuo sam da je sudija objavio smrtnu kaznu ubici, i da je dao nekoliko izjava o tome; ono što je bio prinudjen da kaže, rekao je jer je bio sluga zakona; s obzirom da je čovek bio kriv, zakon je zahtevao njegovu smrt i sudija je bio samo glasnik zakona. Zakon je taj koji zatvara prestupnika; sudski izvršilac je samo vidljivi predstavnik zakona. Zakon je taj koji prestupnika zaključava u zatvor; zatvorenik, neprobojni zidovi i čvrste rešetke, sve su to simboli teške ruke zakona koja je nad njim. Ako je vlast pravedna, i ako je čovek zaista kriv, tada čovek jednostavno ne može da izbegne kaznu, ukoliko nema uticajnog advokata koji bi od sudije mogao da izdejstvuje pomilovanje. Isto ovo se dešava i sa grešnikom u Božjoj vladavini. Oči Gospodnje su po celoj zemlji, tako da nijedan prestupnik ne može da izbegne hapšenje. Čim neko sagraši, biva momentalno stavljen pod stražu zakona i osuđen je na smrt, jer je rečeno da je plata za greh smrt. Sada je pod stražom u saglasnosti sa zakonom. Nema nijedne zapovesti koja nije protiv njega, jer nema čoveka na zemlji koji nije prekršio svaku od njih. U početku, verovatno je moguće da grešnik i ne shvata da se nalazi u zatvoru; on nema osećaj za greh i ne trudi se da pobjegne iz tog stanja. Ali, kada mu se zakon otkrije, tako da može da razume njegove zahteve i shvati svoju nemoć da ih ispuni - on je osuđen kao krivac. Da bismo ovo shvatili, možemo da zamislimo kako Duh Božji sužava zidove zatvora oko čoveka, i on postaje sve uži, a čovek oseća sve veći pritisak; tada čovek očajno pokušava da nadje način da pobjegne. Pokušava da beži u jednom pravcu, ali prva zapovest ustaje protiv njega i ne pušta ga. On se tada trudi da krene u drugom pravcu, ali je on uzimao ime Božje uzalud i treća zapovest mu ne dozvoljava da izađe na slobodu. Opet pokušava da pobjegne, ali učinio je preljubu i sedma zapovest postavlja nepremostivu prepreku na njegov put i ne dozvoljava mu da pobjegne. I tako sa svim zapovestima. Oni potpuno odbijaju da ovom čoveku daju slobodu, zato što je prekršio svaku od zapovesti, i samo onaj koji ih izvršuje, može hodati u slobodi. (Psalam 119:45) Potpuno je zatvoren sa svih strana. Ipak, postoji samo jedan put ka spasenju i to je kroz Hrista. Hristos je vrata (Jovan 10:9), i ako prodjete kroz ta vrata - dobijate slobodu (Jovan 8:36) S obzirom da se grešnik nalazi u zatvoru, i ne može da dobije slobodu bez vere u Hrista, tada zasigurno

možemo reći da je on "zatvoren" da bi mu se otkrila vera. Prevod izraza "zatvoren" nikako ne utiče na vaše argumente, čak ni u najmanjoj meri. Ovaj izraz označava isto to kao kada kažemo da smo zatvoreni u zatvoru. Faraonov peharnik i hlebar takodje su bili "zatvoreni" i to u istom zatvoru u kome je bio i Josif. (1.Mojsijeva 40:3).

Zato se ne može reći da su samo jevreji bili "zatvoreni". Ti sam kažeš da su jevreji bili u isto tako lošem položaju kao i neznabožci. Galatima 22:3 takodje govori da je "Pismo sve zatvorilo pod greh". Ovaj tekst pokazuje šta se podrazumeva pod "zatvoren". Oni se nalaze u zatvoru jer su sagrešili. I tada Pavle kaže jevrejima: "Šta onda? Da li smo bolji od njih? Nikako. Jer već dokazasmo da su i jevreji i neznabožci pod grehom." (Rimljanima 3:9). I opet Pavle govori, da je "sve Bog zatvorio u neposlušanje, da bi sve pomilovao" (Rimljanima 11:32). Ove izjave potpuno su identične sa onima u Galatima. A sada, primetite kako se reč ""zatvoriti" upotrebljava na svim mestima u istu svrhu. (Galatima 3:22 kaže da je Pismo sve zatvorilo pod greh, "da bi obećanje po veri bilo dato onima koji veruju." U Rimljanima 3-em poglavlju, Pavle pokazuje da su i jevreji, a i neznabožci -svi pod grehom, kako bi dokazao da "pravda Božja u Isusu Hristu" može biti "u svima i nad svima, jer nema razlike, jer su svi sagrešili i izgubili su slavu Božju, a opravdani darom, po blagodati Njegovom, iskupljenjem u Hristu Isusu." (stihovi 22-24) I u Rimljanima 11:32 on izjavljuje da je Bog sve (i jevreje i neznabožce) zatvorio u neposlušanje, "da bi ih sve pomilovao." Svi se nalaze u istom ropstvu, svi su pod zakonom i niko ne može biti oslobođen iz te tamnice, osim ako pridje Hristu. On je jedini put do slobode.

Dozvolite mi da vam postavim pitanje: da li vi stvarno mislite da ceremonijalni zakon zatvara ljude pod greh? Ako smatrate, tada takodje morate priznati i to da je ceremonijalni zakon merilo pravednosti, a tada zasigurno umanjujete deset zapovesti! Ali, ako se vi ne držite tog pogleda, tada bi morali da priznate da je moralni zakon taj koji zatvara ljude i ima službu učitelja, kako bi ih doveo ka Hristu, da bi mogli biti opravdani verom. Ne mogu da razumem kako bilo ko može da zauzme drugačiji stav.

Još jednom vi kažete:

"Mi tvrdimo da izraz "pod zakonom" ima dva značenja: (1) pre svega značenje biti pod vlašću zakona, to jest, imati obavezu da ga poštuješ; (2) biti pod osudom zakona, to jest, pripisuje nam se kazna zakona, ili već stradamo od njega. Sam izraz ne može nam reći tačno njegovo značenje, pa smo stoga dužni da pogledamo sa čime je ono još povezano."

Bilo bi mnogo prikladnije ukazati na neke citate iz vaše brošure, kako bi pokazao da se izraz "pod zakonom" uvek koristi kao "biti potčinjen zakonu". Vi citirate rečnik Grinfilda, gde se reč "hupo" upotrebljava u zancenju "potčinjavati se

zakonu". Ali, trebalo bi da imate na umu da je to samo rečnik koji daje značenje reči a ne nešto što razmatra određeno učenje. Kada Grinfield tvrdi da reč "hupo" označava "pod", to definitivno jeste tako; ali, kada kaže da se taj izraz koristi u smislu "biti pod zakonom", on tu samo iznosi svoje mišljenje u odnosu na određeni tekst iz Pisma; i njegovo mišljenje o nekom tekstu iz Biblije nije ništa značajnije nego mišljenje bilo kog drugog čoveka. Ja zaista mislim da ako biste se vi malo bolje upoznali sa Grinfieldom, tada se ne biste složili sa njegovim mišljenjem, s obzirom da citira Rimljanima 6:14 kao slučaj upotrebe reči "hupo" u značenju "potčinjavanja zakonu" i ovo je jedini tekst koji on daje kao primer. Vi ne biste trebali više da imate nikakve sumnje, kao i ja, po povodu toga da se tekst odnosi isključivo na moralni zakon. Tako da, ako uzimate Grinfielda kao komentatora, tada ovaj tekst trebate čitati na sledeći način: "jer se vi ne potčinjavate zakonu već blagodati." Neprijatelji istine prihvatili bi ovaj tekst upravo ovako, ali ja znam da vi to ne radite. I svakako vaš argument iz njegovog rečnika nije baš najsrećniji. Vi kažete: Grinfield daje mnogo definicija (trebali ste reći - komentare), gde se u mnogim slučajevima zahteva upotreba izraza "potčinjen zakonu", itd. On ne daje nijedan primer gde bi se ovaj izraz upotrebio u značenju osude zakona. Tako on ne daje nijedan primer gde, kako bar on misli, ovaj izraz ima smisla da bude pod zakonom. Ja nemam dovoljno vremena da bi ovde naveo sva mesta gde se upotrebljava izraz "pod zakonom"; ja sam to uradio u svojim člancima, a vi to niste videli, niti ste se čak potrudili da opovrgnete makar jedno od mojih pogleda po pitanju ovih tekstova. Zato i ponavljam (sa isključenjem Rimljanima 3:19 and 1.Korinćanima 9:21, gde reč "hupo" ne postoji, i shodno tome prevod treba da glasi "u zakonu") termin "pod zakonom" svugde u Novom Zavetu označava "osudjen prema zakonu". Ovaj izraz nema drugih značenja. Svi hrišćani dužni su da poštuju moralni zakon ali oni se ne nalaze pod njim. Kada bi bili pod njim - ne bi bili hrišćani.

Vi kažete:

"Moralni zakon nikada nije doveo nijednog čoveka Hristu i ostavio ga. On je uvek sa njim. Mi možemo biti oslobođeni njegove osude; ali njegova vrhovna vlast mora biti posmatrana kao i ranije. Njegovi zahtevi nas nikada neće napustiti."

Ovde se iskreno slažem. Zakon ne ostavlja čoveka koji dolazi ka Hristu, ali se menja odnos čoveka prema zakonu. Do tada je on bio "pod zakonom" a sada je on "u zakonu" (Psalam 119:1) i zakon u njemu (Psalam 37:31). On se nalazi u Hristu, koji i jeste otelotvorenje zakona, i u Njemu on postaje pravednost Božja. 2.Korinćanima 5:21).

Još jednom vi kažete po pitanju moralnog zakona:

"U tom zakonu nema ni nagoveštaja o Hristu! Sve što zakon radi to je da osudi one koji ga krše i da opravda one koji ga poštuju. Osećaj krivice, koji probudjuje

savest pod uticajem Duha Svetoga, dovodi čoveka ka Hristu; ali sam po sebi, moralni zakon to ne radi."

Ovo se ne slaže sa mojim argumentom. Molim vas da mi kažete šta izaziva osećaj krivice u čovekovoj savesti? Pavle kaže da se "kroz zakon poznaje greh." (Rimljanima 3:20) Možete li pronaći bilo šta još, osim zakona, što budi čovekovu savest i pokazuje mu njegovo grešno stanje? Ako savest ima silu sama po sebi, da u čoveku pobudi osećaj krivice, tada vas molim da mi kažete kakvu službu tada ima zakon? Koja je svrha zakona, ako savest sama po sebi osuđuje greh? I ako savest stvarno može čoveka da osvedoči u njegovu krivicu, zašto onda svi ljudi ne mogu biti podjednako svesni svoje krivice? Jedini razlog je taj što su neki ljudi bolje naučeni zakonu od drugih. Vi ne možete da izbegnete zaključak da upravo zakon proizvodi osećaj krivice i da pod tim uticajem čovek beži ka Hristu, naravno, ukoliko ne osporavate to da se greh spoznaje zakonom. S obzirom da osećaj krivice čoveka vodi ka Hristu, i s obzirom da taj osećaj može samo zakon da porizvede, tada bez sumnje kažemo da je zakon taj koji ljude vodi ka Hristu. Ovo i jeste služba zakona grešnim ljudima, da ih slomi osećanjem krivice, i na taj način ih dovede Hristu, kako bi oni bili opravdani verom. Istina, deset zapovesti ništa ne govore govore o Hristu, ali govori li o Hristu bilo šta čovekova savest kada se nalazi pod osećajem krivice? To jest, ima li svaki čovek stvarno poznanje Hrista? Naravno da ne. Ali zakon je taj koji u čoveku stvara osećaj krivice. Zakon to radi pomoću Duha, i naravno, Reč Božja je u stvari mač Duha. Kada je zakon kroz Duha stvorio osećaj krivice, čovek se oseća opterećeno i traži olakšanje za svoj teret, i tada je prisiljen da dodje Hristu, zato što drugog puta nema kuda bi mogao da podje. Da bi izbegli moje zaključke, vi ste, u gore navedenom citatu, svesno išli na to. Drugačije i niste mogli da postupite.

Vi nastavljate:

"Ali ovaj "dodati" zakon, zaista je vodio ka Hristu. Svaka slika, svaka žrtva, svaki praznik, sveti dan, mladine i godišnje Subote, i sve službe ukazivali su na nešto iz Hristove službe. Oni su kao telo bili "zatvoreni" "pod čuvarom" pri kontroli tog "strogog" učitelja, sve dok se veliki sistem opravdanja verom nije pokazao na Hristovom krstu. Grinfeld je mogao bez muke da vidi da se taj učitelj trebao koristiti kao ilustracija za "Mojsijev zakon". Čudno je da ostali nisu mogli to da shvate."

Ovde vi sami priznajete da me okrivljujete za to što sam ustao protiv vaše teorije, konkretno protiv toga što ona izgrađuje dva plana spasenja. Ako "veliki sistem opravdanja verom" niko nije mogao da dostigne sve do Hristovog krsta, recite mi, molim vas, da li je iko bio opravdan pre Hristovog dolaska i ako jeste, objasnite mi kako? Moje čitanje Biblije me ubedjuje u to da je "veliki sistem opravdanja verom" bio poznat odmah od trenutka kada je greh došao na ovaj svet. Ja čitam da je "verom Avelj primeo Bogu žrtvu, bolju nego Kain; i da je dobio svedočanstvo

da je pravedan" (Jevrejima 11:4) I u Psalmima 32:1, 2; 68:6, 13; Isaija 1:18, 53:10, 11; 55:6, 7; Avakum 2:4, i mnogo drugih sličnih tekstova, daju veoma jasne ukazatelje na veliki sistem opravdanja verom. Neki kažu da mi bolje razumemo plan spasenja nego prva pokolenja. Zaista, na jednom od susreta Teološkog komiteta, vi i Konrajt ste tvrdili da su patrijarsi imali ograničeno, i ako su uopšte imali bilo kakvo razumevanje stvarne Hristove službe; i viste podržali Konrajta i njegove stavove da je Hristos uveo jevandjelje pri Njegovom prvom dolasku. Ja ne mislim da bi ste vi zauzeli takvu poziciju da nije vaše teorije koja vas je u to dovela. Ali i Hristos i Pavle zasnivali su sva svoja učenja baš na tom velikom sistemu Starog Zaveta, i ja nikada nisam video nijednog čoveka, koji tako dobro poznaje Boga, koji bi čitajući Danila i Isaiju, ostao bez koristi po pitanju opravdanja verom.

U Velikoj Borbi, vol. 1, u pasusu na početku stranice 58, čitam da su anđeli održavali bezu sa Adamom posle pada i obaveštavali ga o planu spasenja. Naravno, ako Adam nije znao ništa o velikom planu opravdanja verom, to je samo zato što njegovi učitelji nisu imali znanja o tome.

Posle borbe koju smo morali voditi sa Kampbelitima u vezi sa vrednostima Starog Zaveta, a takodje i jedinstva i univerzalnosti Božjeg plana spasenja, čini se skoro neverovatnim, da neko mora biti pozvan da od adventista sedmog dana brani ideju da je dobro informisani jevrej imao imao potpuno znanje o Hristu, i da je kao takav mogao biti opravdan verom.

Citat koji sam gore naveo, završava se na sledeći način: "Grinfild je mogao bez muke da vidi da se taj učitelj trebao koristiti kao ilustracija za "Mojsijev zakon". Čudno je da ostali nisu mogli to da shvate." Ja bih mogao sa jednakom pristojnošću da kažem; "Grinfild je mogao bez truda da vidi da su hrišćani dužni da svetkuju prvi dan nedelje; čudno je da ostali to nisu mogli da shvate." Ili bi mogao da kažem: "Grinfild je mogao bez truda da vidi, da izraz "pod zakonom" u Rimljanima 6:14 znači "podčinjen zakonu"; čudno kako drugi to nisu mogli da shvate." Jedino što je meni čudno je što vi koristite ovakve argumente. Uopšte ne brinem šta će ljudi reći. Ja samo želim da znam šta Bog kaže. Mi ne zasnivamo učenja na reči čoveka, već na reči Božjoj. Ja sam zaista ubedjen da vi ne biste citirali Grinfilda samo da ste mogli naći potvrde za vaše stavove u Pismu.

Još jednom, na stranici 54 čitam:

"Sve što Bog zahteva su duh skrušen, pokajanje i ispovedanje greha, vera u dragocenu krv Hrista i odluka da će služiti Bogu i biti poslušni svim Njegovim zahtevima."

Vi primenjujete ove reči vremenu posle prvog Hristovog dolaska, a to još više izražava nedoslednost vaše teorije - to pravi dva plana spasenja. Možete li mi reći

da li Bog traži još nešto osim onoga što je tražio od jevreja? Da li su mogli biti prihvaćeni kod Boga bez duha skrušenosti, pokajanja, ispovedanja greha, vere u krv Hristovu i odluke da služe Bogu? Apsolutno ne!

Sada bih kratko odgovorio na vaše komentare vezano za 4-to poglavlje; i to se pre svega odnosi na vaš argument vezan za "nauke ovoga sveta". Vi kažete (stranica 56):

"O kakvim "stihijama" (naukama) govori apostol, kojima su bili porobljeni, sve do trenutka dok Bog nije poslao Svoga Sina da stane pod zakon? Da li su to zapovesti Božje, zakon slobode, koji je svet i čist, i koji će biti merilo na sudu? Mi mislimo da je to apsurdan zaključak. Sa velikom uverenosti tvrdimo da se "stihije" odnose na jedan drugi sistem. Originalna reč, koju je Grinfeld definisao kaže: elementarno učenje, prvi principi, osnovna znanja u nauci, itd." Ova reč je prevedena kao "stihije" u revidiranoj verziji i kod Dijaglota. Ista reč se nalazi i u Kološanima 2:20, gde je prevedena kao "stihije."

Ja nikada nisam izjavio da se "stihije" odnose na zapovesti Božje, to je jednostavno apsurd. Potpuno sam uveren, isto toliko koliko i vi, da se one odnose na nešto drugo. Pavle sam govori na šta se odnosi izraz "stihije ovoga sveta". Vi kažete da je to ceremonijalni zakon. Recite mi molim vas, u kakvom su odnosu bili svet i ceremonijalni zakon? Ukoliko je ceremonijalni zakon bio stihija sveta, tada je svet morao da ga prihvati, umesto toga što su prezirali jevreje radi njega, a znamo da svet voli ono što je njegovo. I da li bi mogli da mi kažete kako se može usaglasiti vaša tvrdnja da je ceremonijalni zakon stihija ovoga sveta, sa vašom ranijom tvrdnjom da je on bio "dat službom andjela"?

To nikako ne menja argument ako se reč prevede kao "stihija". Veoma rado priznajem da je stihija sveta u Kološanima 2:20, upotrebljena sa istim značenjem kao i "elementi, nauka sveta" u Galatima 4:3. Takođe tvrdim, ono što ćete teško moći da poreknete, da "stihije" u Kološanima 2:8 ima isto značenje kao i u 20-om stihu. To je isti termin. U "Svedočanstvima", tom 1, u poglavlju "Filozofija i prazna prevara", sestra Vajt citira Kološanima 2:8, i kaže da joj je bilo pokazano da se taj tekst odnosi na spiritizam. Tako da su filozofija, prazna prevara i spiritizam "stihije sveta" a ne zakon Mojsijev. Da li ćete tvrditi da postoji veza između ceremonijalnog zakona i spiritizma? Da li spiritualizam nalazi svoje uporište u ceremonijalnom zakonu koji je Bog dao jevrejima? Nemoguće! On se nalazi u saglasnosti sa stihijama ovoga sveta, za telesnim umom, koji je u neprijateljstvu prema Bogu, "po običaju sveta ovoga (u skladu sa stihijama, naukama sveta), po volji kneza koji vlada u vetru, po duhu koji sad radi u sinovima protivljenja, u kojima i mi svi živismo nekada po željama tela svog, čineći volju tela i pomisli i bejasmo rođena deca gneva, kao i ostali; (Efescima 2:2, 3) "Stihije sveta" to su "običaji ovoga sveta", a tačnije - "telesna želja, želja očiju i ponos života." (1.Jovanova 2:15.16). Oni nisu od "Oca", nego od "sveta";

tako se ponašaju oni koji ne znaju Boga a i mi smo bili u svemu tome dok nismo bili oživljeni blagodaću. To se dosta razlikuje od onoga što govorite na stranici 57, da je to "što su bili pod tim stihijama, ili naukama, da ih je to odvelo u ropstvo", međutim, to što su oni bili pod tim stihijama, samo po sebi bilo je ropstvo - ropstvo poroka."

Jedan pasus na stranici 58 sadrži neke tačke koje bi hteo da posebno istaknem, i zato ću ga ovde citirati u celini. On kaže:

"Apostol Pavle u četvrtom stihu kaže da je Bog poslao svoga sina, koji je rođen od žene, bio je podčinjen zakonu. Već smo razmatrali značenje ovog izraza i pokazali smo da on ne znači uvek osuda zakona, već pre označava da je neko pod vlašću zakona, ili označava obavezu poštovanja zakona. Očigledno je da ovaj izraz ovde podrazumeva ovo poslednje. Oba revidirana prevoda Diaglota su ovo preveli kao "učinjen pod zakonom", "rođen pod zakonom". Grinfield, u određivanju originalne reči, koja ima veliki broj značenja, citira ovaj izraz sa značenjem "potčinjavati se zakonu". Ovo je očigledno najispravniji prevod. Potpuno je netačno da se naš Spasitelj rodio pod osudom Božjeg zakona. Ovo bi zaista bio apsurd. Mi prepoznamo istinu da je On na krstu zaista dobrovoljno uzeo grehe sveta na Sebe i da je prineo veliku žrtvu; ali, On se nije rodio pod osudom zakona. Izjavom da je On, koji je bio čist, i da nikada nije učinio greh u Svom životu, a pri tome bio rođen pod osudom zakona Božjeg - potpuno uništavamo pravu teologiju."

1. U pogledu značenja izraza "pod zakonom" vi kažete da ste pokazali da "ono ne označava uvek biti pod osudom zakona, već više biti pod njegovom vlašću, ili imati obavezu poštovanja zakona." Veoma pažljivo sam pregledao sve smernice po tom pitanju i iskreno, ne mogu da nadjem nijedan dokaz u korist takvog mišljenja. Da biste dali na težini vašoj tvrdnji, vi citirate Grinfielda, ali ja ne mislim da su njegove tvrdnje ništa više bolje od tvrdnji bilo koga drugog. Ja ne mogu ovde da ukažem na sva mesta u Pismu gde se koristi izraz "pod zakonom" i da pokažem njihova značenja; ali bih svakako želeo da razmotrim sledeće pitanje: u Rimljanima 6:14, 15, i Galatima 5:18, ponovo se pojavljuje ovaj izraz, i ne postoji čak ni najmanja sumnja da on označava "osudjen u skladu sa zakonom". Ne biste smeli da ovaj izraz odredite kao "biti podčinjen zakonu" na ovim mestima Pisma. Ne može biti ni najmanje sumnje u pogledu toga kako prevesti ove tekstove. Jedan od osnovnih principa tumačenja Biblije da razumevanje spornih tekstova mora da proizilazi iz tekstova koji su nedvosmisleno jasni. Osim toga, da bismo bili krajnje poštteni, potrebno je da isti izrazi imaju jedno značenje tamo gde se oni u Bibliji koriste, sve dok kontekst ne odredi neko drugo značenje. Nema nijednog mesta u Bibliji gde bi izrazi prevedeni kao "pod zakonom" ili "osudjeni u skladu sa zakonom" bili neprikladni. Međutim, u tekstovima koje sam spomenuo, ovaj

izraz ne može da označava "biti podčinjen zakonu." Naravno, izuzimam dva mesta, 1.Korinćanima 9:21 i Rimljanima 3:19, gde ga nema u originalu.

2. Moram još jednom da izrazim protest protiv vaše zavisnosti od komentatora. "Vi kažete: "Grinfild, u odredjivanju originalne reči, koja ima veliki broj značenja, citira ovaj izraz sa značenjem "potčinjavati se zakonu". To je očigledno najbolji prevod." Zašto je ovo najbolji prevod koji bi trebalo koristiti? Zato što Grinfild tako kaže? Zar moramo prihvatiti svako Grinfildovo mišljenje kao konačni autoritet po pitanju vere? Ja nisam spreman da to uradim. Nemojte me pogrešno razumeti. Ja ne kritikujem Grinfilda kao enciklopedistu, već kao komentatora. Kada Grinfild daje određeno značenje neke reči, dužni smo to da prihvatimo ako se to slaže sa značenjima koje nalazimo u klasičnim rečnicima, i ukoliko se te reči ne koriste u Svetom Pismu u onom specijalnom, biblijskom smislu, već samo kao obične reči. Ali kada Grinfild, ili bilo koji drugi čovek, kaže da se neka reč, koja inače ima više značenja, u određenom tekstu koristi u određenom smislu, tada on jednostavno daje samo svoje lično mišljenje a ne značenje reči ili samog teksta. I kada on to radi, tada bilo ko može osporiti njegovo mišljenje i tražiti argumente za to. Ako citiramo mišljenja ljudi, i prihvatamo ih kao autoritativne po pitanju verovanja, tada bismo mogli odmah da se pridružimo i papistima, jer se i oni slepo oslanjaju na mišljenje jednog čoveka - a to i jeste sama suština papstva. Apsolutno nema nikakvog značenja da li se pridržavamo mišljenja jednog čoveka ili mišljenja 40 ljudi; imamo li jednog papu ili njih 40. Ako je neko napisao komentar na Bibliju ili na neki njen deo, nema opravdanog razloga da njegovo mišljenje uzimamo kao nepogrešivo. Jer i on je samo čovek. Adventisti sedmog dana, po celom svetu, moraju biti nezavisni od mišljenja ljudi. Oni moraju biti pravi protestanti, koji će sve proveravati samo Biblijom!

3. A sada vezano za izraz "pod zakonom" u Galatima 4:4. Neosporno, izraz "rođen pod zakonom" direktno aludira na drugo mesto iz Pisma. Ja ću otići korak dalje nego vi i predložiću svedočanstvo iz Svetog Pisma.

Jovan 1:1, 14: "U početku beše Reč, i Reč beše u Boga i Bog beše Reč...i Reč postade telo i useli se u nas." Reč "postade" je ista reč koja se koristi u Galatima 4:4, i očigledno ima značenje "rodjen". Reč je bila Bog, a opet rodjen po telu od device Marije. Ja ne znam kako se to desilo; jednostavno prihvatam činjenicu iz Biblije. A sada pročitajte Rimljanima 8:3, i saznaćete prirodu tog tela u kome je bila Reč:

"Jer zakon beše oslabljen telom, beše slab, posla Bog Sina Svojega u obliku tela grehovnoga kao žrtvu za agreh i osudi greh u telu." Hristos se rodio u obliku grešnog tela.

Filibljanima 2:5-7: "On, budući slika Božja, nije se usprotivio da bude ravan Bogu; već je ponizio sam Sebe, uzevši obličje sluge, postavši kao čovek i na oko

nadje se kao čovek." (revidirana verzija) Primetite sada sledeći tekst: "na očima nadje se kao čovek, predavši Sebe, budući poslušan do samo smrti a smrti na krstu." I sada uporedite ovaj tekst sa

Jevrejima 2:9: "ali vidimo, da pretrpevši smrt bi ovenčan slavom i čašću Isus, koji malo bi umanjen pred anđelima, da bi po blagodatni Božjoj okusio smrt za sve."

Ovi tekstovi pokazuju da je Hristos uzeo na sebe ljudsku prirodu, i da je bio poslušan sve do smrti. On je došao na ovaj svet da bi umro; i od samog početka svog zemaljskog života on je bio u istom položaju kao i drugi ljudi, radi kojih je umro da bi ih spasio. Pročitajte

(Rimljanima 1:3: evanđelje Božje, "o Sinu Svom, koji se rodi po telu od Davidovog semena." Kakva je bila Davidova priroda "po telu"? Grešna ili ne? David kaže: "Gle, u grehu sam začet, i u grehu me je rodila mati moja." (Psalam 51:5). Ne bojte se i ne čudite se; ja ne mislim da je Hristos bio grešnik. Objasniću ovo malo kasnije. Ali prvo želim da citiram

Jevrejima 2:16, 17: "Jer se zaista ne primaju anđeli, nego se prima seme Avraamovo. Zato beše dužan u svemu da bude kao braća, da bude milostiv i veran poglavar sveštenci pred Bogom, da očisti grehe narodne."

To što je On bio u svemu kao Njegova braća, je isto kao i to što je On došao u obliku tela grehovnoga, "učinjen sličan ljudima." Ovo je jedna od najlepših istina Biblije - saznanje da je Hristos uzeo na Sebe ljudsku prirodu, i da su njegovi preci po telu bili grešnici. Kada čitamo izveštaj o životu Hristovih predaka i vidimo da su i oni imali slabosti i strasti kao i mi danas, onda razumemo da nijedan čovek nema prava da opravda svoje grehe na račun nasledja. Kada Hristos ne bi bio učinjen u svemu kao Njegova braća, tada nam Njegov bezgrešan život ni u čemu ne bi mogao pomoći. Mogli bismo to posmatrati sa divljenjem, ali bilo bi to divljenje koje bi izazvalo beznadežno očajanje.

Evo još jedne paralele prema Galatima 4:4, i na dalje, kao izvor ohrabrenja, citirajući 2.Korinćanima 5:21: "Ne znajući za greh, On učini sebe grehom, da bismo mi bili opravdani pred Bogom u Njemu."

Kada je Isus učinjen grehom radi nas? To je moralo biti onda kada se On utelovio i počeo da nosi iskušenja i nemoći koje su prisutne u grešnom telu. On je prošao kroz svaku etapu ljudskog iskustva, i bio je "kao i mi iskušan u svemu, osim greha." On je bio "čovek boli i vičan bolestima". "On je uzeo na Sebe naše nemoći i poneo naše bolesti." (Isaija 53:4); I po Mateju, ovaj odlomak se ispunio mnogo pre raspeća na krstu. To što je On bio rođen pod zakonom, bilo je neminovna posledica toga što je bio rođen u obliku tela grehovnoga i što je na sebe uzeo

prirodu Avrama. On je postao čovek da bi postao podložan stradanjima smrti. Od najranijeg perioda njegovog života, krst je konstantno bio pred Njim.

4. Vi kažete: "Mi prepoznavamo istinu da je On na krstu zaista dobrovoljno uzeo grehe sveta na Sebe i da je prineo veliku žrtvu; ali, On se nije rodio pod osudom zakona. Izjavom da je On, koji je bio čist, i da nikada nije učinio greh u Svom životu, a pri tome bio rođen pod osudom zakona Božjeg - potpuno uništavamo pravu teologiju."

To može biti kvarenje teologije, ali je ovo zasigurno u saglasnosti sa Biblijom, i to je jedno od njenih osnovnih učenja. Zar ne možete da vidite da su vaši prigovori toliko protiv vas i vaše pozicije kao i protiv moje? Vi ste šokirani idejom da je Isus rođen pod osudom zakona, zato što nikada nije učinio nijedan greh u svom životu. A ne priznajte da je On na krstu bio pod osudom zakona. Šta? Da li je tada sgrešio? Ni u kom slučaju. Dobro, tada, ako je Isus mogao biti pod osudom zakona u nekom trenutku Svog života, i pri tome ostati bezgrešan, u tom slučaju ja ne vidim razlog zašto ne bi mogao biti pod osudom zakona u nekom drugom trenutku i opet ostati bezgrešan. I apostol Pavle kaže da Ga je Bog učinio grehom radi nas.

Ja samo iznosim činjenice iz Svetog Pisma; ne trudim se da ih objanjam. "I kao što je priznato, velika je tajna pobožnosti." (1.Timotiju 3:16) Ja ne mogu da razumem kako se Bog javio u telu, a tim pre u grešnom telu. Ja ne znam kako je čist i svet Spasitelj mogao da nosi sve slabosti čovečanstav, koje su rezultat greha, biti smatran za grešnika i pretpreti smrt grešnika. Ja samo prihvatam činjenice Svetog Pisma, zato što je On samo na ovaj način mogao postati Spasitelj ljudskog roda; i radujem se ovoj istini zato što zahvaljujući tome što je On bio učinjen grehom, ja mogu biti učinjen pravdom Božjom u Njemu.

Kakvo čudo! Hristos je imao svu slavu neba; mi ništa nismo imali; a On je "ponizio sam Sebe" i postao ništa da bi mi mogli biti proslavljeni sa Njim i naslediti sve. Hristos je bio bezgrešan, On je bio oteľoveljenje svetosti; On je učinjen grehom da bismo mi mogli postati sudeonici Njegove pravednosti. Hristos je bio besmrtni i imao je život u Sebi; mi smo bili smrtni i osudjeni na večnu smrt; On je pretrpeo smrt za nas da mi mogli dobiti Njegovu besmrtnost. On se spustio toliko nisko, koliko nisko je čovek pao, da bi ga podigao k Njegovom uzvišenom tronu; a opet, On nikada nije prestao biti Bog i nije izgubio ni najmanji delić svoje svetosti.

5. Ponovo, zašto je Isus bio kršten? On je rekao zbog toga "da bi se ispunila svaka pravda" (Matej 3:15). Mi ne možemo reći da je to bio samo primer nama; jer bi to negiralo zameničku prirodu iskupljenja. To je moralo da se desi iz istog razloga zbog kojeg je i umro - zbog greha. Ne Njegovih greha, već naših; jer i prilikom

Njegove smrti, kao i Njegovog života, još od Njegovog rođenja bio je pod osudom zakona. To nije bilo radi Njegovih postupaka, već radi naših.

Ja mislim da sam veoma jasno, sa puno dokaza iz Pisma, pokazao da se Hristos rodio pod osudom zakona, i što je to bila direktna posledica toga jer je rođen od žene; "Čovek koga je rodila žena, kratkog je veka i pun nevolja;" i ovo je bila čista realnost za Hrista. On je u svmu bio kao Njegova braća, u Njegovom životu iskušenja i stradanja, u celom Svom životu, u svmu je bio kao i Njegova braća.

6. Moram da iznesem još jedan argument, sa vaše tačke gledišta. Pretpostaviću, mada nije istina, da izraz "pod zakonom" znači "potčinjavati se zakonu" i da se taj zakon odnosi na ceremonijalni zakon. Piše da je Hristos "rođen od žene, zakonu podložen da iskupi one koji su pod zakonom." (Galatima 4:4,5) On ne bi mogao da iskupi nikoga ako bise nalazio u istom položaju kao i oni koje je trebalo isкупiti. A s obzirom da su se jevreji potčinjavali ceremonijalnom zakonu, po vašoj teoriji, On je došao da samo jevreje spasi. Veoma me raduje što nas ispravno razumevanje teksta ne ograničava na ovakav plan spasenja. Hristos je umro za sve ljude; Svi su bili pod osudom Božjeg zakona; i radi toga i Hristos je stao pod njegovo osuđenje. Blagodaću Božjom, On je iskusio smrt za svakog čoveka. [64]

7. Međutim, ovo zahteva da pokažemkuda vodi vaša teorija. Ceremonije Mojsijevog zakona, jednostavnos u bili jevandjelje onog vremena. Na taj način su ljudi onog vremena manifestovali njihovu veru u jevandjelje Hristovo. Međutim, vaša teorija, pored toga što tvrdi da je Hristos umro samo radi toga da bi jevreji prestali da prinose žrtve, takodje vodi do toga da je On umro kako bi ih odveo od jevandjelja. Da je ovo zaista istina, zapitajmo se u kakvom bi se položaju oni sada naazili? I opet Hristos Hristos umire kako bi isкупio ljude od onoga što nije imalo nikakvu silu da ih osudi. Ukratko rečeno, to anulira kompletan plan spasenja i predstavlja ga kao potpunu besmislicu. Ovo je definitivno dokaz da se Galatima 4:4, 5 ni na koji način ne može odnositi na to što se obično naziva ceremonijalni zakon. Ovo se isključivo odnosi na moralni zakon, kojim smo svi osuđeni; i svako ko veruje u Njega, Hristos oslobadja od osude i čini ih sinovima i naslednicima Božjim.

U svojim tvrdnjama da se ovi tekstovi odnose na ceremonijalni zakon, vi kažete:

"Što se tiče izraza "stihije sveta ovoga" njih nikako ne treba primenjivati na zakon koji je "duhovan", "svet", "pravedan" i "dobar". (stranica 60).

Ovo je potpuno istina. Stihije ovoga sveta, ta grešna učenja i praksa, moraju biti u potpunoj suprotnosti tom čistom i svetom zakonu Boga; ono što je suprotno tom svetom, pravednom i dobrom zakonu je greh. I ako što sam već to pokazao, greh je taj koji nazivamo stihijama ovoga sveta. To je ono što ljudi rade pos vojoj

prirodi. To je ono što prirodno izlazi iz ljudskog srca (Marko 7:21-23), i zato su te stihije pre svega grešni postupci ljudi.

Ja sam zadivljen kako možete da čitate Galatima 4:3 zajedno sa stihovima od 8-10 i zatim kažete da se ovde govori o ceremonijalnom zakonu. Te stihije kojima su oni bili porobljeni, bile su stihije kojima su se oni podčinjavali, kada nisu poznavali Boga i služili onima koji nisu bogovi. Vi sami kažete: "Tekst jasno govori da su ljudi, koji su ovde spomenuti, nekada služili tuđim bogovima." Zašto onda ne priznati da su ta načela kojima su oni bili porobljeni, bili grešni postupci tih idolopoklonika?

Prelazim sada na vaš završni argument po ovom pitanju i citiram sa stranice 56:

"Definisanje izraza "stihije ovog sveta", kao ceremonijalni zakon, tih "slabih i bespomoćnih elemenata" u čije su ropstvo galaćani želeli da se vrate, su veoma važna veza za ovaj argument. Bez svake sumnje, naš stav po ovom pitanju je potpuno ispravan. Doktor Šaf komentariše izraz "osnove" i kaže: "U skladu sa mojim vidjenjem, ovaj izraz se primenjuje samo na judaizam u bilo kom slučaju, a posebno na zakon." Mi verujemo našim prijateljima, koji se ponekada trude da izraz "osnove" primene delimično na neznaboštvo, i smatramo to kao nešto što je u redu.

Doktor Klark komentariše izraz "stihije ovoga sveta" kao "osnove ili principe judaizma". On takodje govori da "slabi i bespomoćni principi (osnove) su ništa drugo nego ceremonije Mojsijevog zakona." Doktor Skot takodje ima isto mišljenje.

Ukoliko se ne bi radilo o veoma važnoj stvari, bilo bi zabavno videti kakav vi argument dajete kako biste opisali izraz "osnove, principi" kao ceremonijalni zakon. Može se steći dojam, da to što ste vi rekli, ima ulogu važne karike posle čije kritike vaša teorija ili ostaje ili pada u vodu. Moglo je svemu tome dodati i neke potvrde iz Pisma, kada bi bilo moguće nešto dodati. Ali umesto toga, dato nam je mišljenje doktora Šafa, doktora Klarka, doktora Skota, bez sumnje tri dobra čoveka, ali ta tri čoveka su odgovorni za veliki broj lažnih učenja i lažne teologije. Posle citiranja pogleda doktora Šafa o tome da se izrazi "slabi i bespomoćni principi (osnove) primenjuju samo na judaizam, vi kažete: "Mi verujemo svojim prijateljima, koji ponekada pokušavaju da primene ove izraze delimično na neznaboštvo, i smatramo da je to sasvim u redu." Da li je moguće da se ovako nešto dešava među adventistima sedmog dana, da se obično mišljenje doktora teologije obavezno uzima kao ključni argument u svakoj diskusiji? Da li je doktor Šaf zaista toliko besprekoran autoritet da može da zatvori svaka usta? Dozvolite mi da iznesem jedan njegov argument. On kaže:

"Hrišćanska crkva svetkuje prvi dan nedelje, koji je se proslavlja kao dan završetka duhovnog stvaranja, kao što poslednji dan u sedmici predstavlja zavšetak fizičkog stvaranja. Mi imamo punu osnovu za ovakvu promenu." (Biblijski rečnik, članak Subota)

I sada, kada smo jasno pokazali mišljenje "bezgrešnog" doktora Šafa, čovek koji svetkuje nedelju može da kaže: "Mi verujemo svojim prijateljima, koji još uvek svetkuju Subotu i smatraju je danom odmora, da je to sasvim u redu." Da li biste mogli stvarno da prihvatite takav argument, kao postojan u bilo kakvoj diskusiji? Da li biste mogli u tom slučaju da kažete: "Ovde nema šta da se proverava i sumnja, ovaj stav je potpuno ispravan, jer doktor Šaf tako kaže? Ja znam da tako nikada ne biste rekli; i ako pažljivo razmotrite svoj argument po pitanju Galatima 4:8 i ako on za vas ima bilo kakvu važnost, tada biste morali prihvatiti i mišljenje doktora Šafa.

Želim da posvetim posebnu pažnju vašem argumentu, sa ciljem da pokažem osnovni nedostatak vašeg stava. Vi kažete da su "stihije ovoga sveta" identične sa ceremonijalnim zakonom. A zatim dodajete: "bez sumnje, naša pozicija po ovom pitanju je potpuno ispravna." Moraju postojati određene sumnje, jer je potvrđena dokazima koji ne priznaju nikakve druge argumente. Kakve dokaze vi dajete? Ništa više nego mišljenja doktora Šafa, doktora Barnsa i doktora Skota. Moramo zaključiti da vi toliko cenite mišljenja ovih ljudi tako da ste spremni da ih uzmete kao dovoljne da ustanovite bilo kakvo učenje. Medjutim, meni to nije dovoljno. Ja ne mislim da su njihova mišljenja dovoljna kako bi bili baza nekom učenju. Čak ne mislim da su njihova mišljenja dovoljna da i u najmanjoj meri pomognu da se ustanovi neko učenje. Čak i više od toga, ja ne mislim da je mišljenje bilo kog čoveka na zemlji dovoljno da bi bilo osnova bilo koje tačke doktrine. Samo Reč Božja može reći šta je ispravno a šta nije; i samo ona može da uspostavlja učenja; kada ona govori - ništa što bi čovek rekao ne može njene argumente da učini niti slabijim niti jačim. I kada nešto ne može biti dokazano iz Biblije, tada ta stvar ne može biti dokazana ni čovekom, njegove reči nemaju nikakvog značenja bez obzira koliko je on dobar.

Svi ovo znaju; svi znaju da je Reč Božja bolja od reči bilo kog čoveka; iz tog razloga smo uvek dužni da se obraćamo Bibliji, kada god imamo nešto što Biblija može da potvrdi. Ja se iskreno nadam da u ove poslednje dane nećemo podržavati bilo čiju teoriju, citirajući doktore teologije. Kada naši prijatelji koji svetkuju nedelju pokušavaju da nam govore o promeni Subote na nedelju citirajući razne komentatore, mi svi kažemo da oni to rade zbog nedostatka biblijskih dokaza za njihove tvrdnje. Ako nisam u pravu, dok pokušavam da vam pokažem da isto postupate, a vezano za odnos ceremonijalnog zakona i "osnova, principa", tada ćete, nadam se, reći: "Izvinite..." i odmah me ispraviti davanjem dokaza iz Svetog Pisma.

Ako baš želite da čujete mišljenje čoveka na ovu temu, onda ću vam citirati jedno. Ovo je mišljenje ovog čoveka, koga ja posmatram kao mnogo autoritativnijeg kao komentatora nego što je to doktor Šaf, kao što je doktor Šaf toliko superioriniji od mene po pitanju znanja grčkog i latinskog jezika. Govorim o starešini Dž. Endrusu. U njegovom delu "Istorija Subote," u futnoti na stranici 186, pronašao sam sledeće izjave po pitanju Galatima 4:10.

"Da bi se dokazalo kako je Pavle smatrao držanje Subote kao opasnu praksu, Galatima 4:10 se citira veoma često; uprkos tome, ti isti ljudi tvrde da rimljanima 14 poglavlje dokazuje da je to pitanje potpuno nebitno; i ne vide da je u takvom slučaju onda apostol Pavle sam sebi kontradiktoran. Ali, ako pročitate stihove od 8-11, tada možete primetiti da su galaćani, dok se nisu obratili, bili neznabožci a ne jevreji; i da ti "dani, meseci, godine" nisu bili zapisani u levitskom zakonu, već se radi o nečemu u šta su oni verovali sa sujevernim poštoavnjem dok su bili neznabožci. Pogledajte na to kako Pavle izdvaja reč "opet" u 9-om stihu."

Ne mogu da kažem da verujem našim prijateljima koji ponekada pokušavaju da primene te "osnove" na ceremonijalni zakon i "smatraju da je to sasvim u redu."

Dodao bih na sve ovo još jednu izjavu starešine Endrusa:

"Ropstvo jevrejske crkve nije bilo zbog toga što im je Bog dao Svoj zakon, već zato što su ga oni kršili i bili robovi greha. Jovan 8:33, 36. Sloboda dece "nebeskog Jerusalima" ne bi bila u tome da se ukine zakon, već u tome što su oni oslobođeni od greha. (Rimljanima 6:22." (Review and Herald, vol. 2, . 4).

Nema više potrebe da produžujem moje pismo. Hteo bih samo kratko da se osvrnem na vašu osudu mog argumenta na Galatima 4:21. Vi kažete:[68]

"Ovde se još jednom koristi izraz "pod zakonom". Mi smo se dovoljno dugo zadržali na ovom pitanju i izjavljujemo da se ovaj izraz koristi u Galatima u smislu potčinjavanja zakonu ili njegovom autoritetu. Ali jedan od naših prijatelja koji je toliko uvučen u pogled da je upravo moralni zakon to o čemu se govori u Galatima poslanici, ide toliko daleko što tvrdi da se u svakom slučaju gde god se upotrebljava ovaj izraz, on označava da je neko u stanju greha ili osude; odnosno, kao da se nalazi u takvom položaju kada je pod kaznom zakona. Ta kazna je "druga smrt" ili "ognjeno jezero". U tom slučaju, imamo situaciju da su braća u Galatima želeli da budu svesno u stanju krivice, čija bi posledica bila jezero ognjeno. Izraz "recite mi vi koji želite da budete pod zakonom" (Galatima 4:21), ako se bi se zamenilo sa vašom tvrdnjom, moglo bi se pročitati kao: "recite mi vi koji želite biti pod osudom zakona, vi koji želite biti osuđeni na drugu smrt." Mi poznajemo mnoge koji žele čudne stvari, ali nikada nismo upoznali nikoga ko bi želeo drugu smrt. Ukoliko bi ovakav stav bio ispravan, i da je zakon u Galatima - moralni zakon, i da se svaki put izraz "pod zakonom" odnosi na to da je neko pod

njegovom osudom, u tom slučaju takav zaključak ne možemo da izbegnemo. Ali, gledati na ove novoobraćene u hrišćanstvo kako žele da budu osudjeni, izloženi takvoj pogibli, nije u najmanju ruku u redu i ne zasluđuje nikakav komentar."

Sa zadovoljstvom tvrdim da sam ja taj o kome vi govorite i koji tvrdi da se svaki put, gde stoji izraz "pod zakonom" u originalu označava "biti u stanju greha ili osude; to jest, u takvom položaju kada nad vama visi kazna zakona." Nadam se da me nećete smatrati za neprijatelja samo zato jer vam govorim istinu! Vi se smejete nad ovom činjenicom i kažete kako ne poznajete nikoga ko bi želeo drugu smrt. Moje znanje nije tako veliko, ali meni se čini da ja poznajem. U 8-om poglavlju Priča, utelovljena Mudrost, koja je strah Gospodnji, u poslednjem stihu tog poglavlja kaže. "Svaki onaj koji mene ne voli, voli smrt." (Priče 8:36) Evo jednostavne tvrdnje iz Biblije o tome ko su oni koji vole smrt. Ne treba pretpostaviti da ljudi namerno žele smrt, ali oni sami biraju i vole put, koji ih vodi u smrt, i zato se i kaže da su to oni koji vole smrt. U Delima 13:45 mi čitamo da su Pavle i Varnava rekli jevrejima koji su odbacili reč Božju "puni zavisti suprostavljahu se onome što Pavle govoraše. A Pavle i Varnava oslobodivši se rekoše: vama je najpre trebalo da se govori reč Božja; ali kad je odbacujete, i sami se pokazujete da niste dostojni večnog života, evo se okrećemo neznabožcima."Ovde imamo sličnu izjavu. Apostol Pavle nije hteo da kaže da ovi samozadovoljni jevreji nisu smatrali da ne mogu dospeti na nebo; naprotiv, oni su smatrali da su oni jedini koji su dostojni ove privilegija. Međutim, nisu želeli da prihvate tu jedinstvenu istinu koja ih je jedino mogla odvesti u večni život. Zbog toga je apostol Pavle i mogao da kaže Galatima, koji su se okrenuli od Hristovog evandjelja, da žele da budu pod zakonom. Ne zato što su oni namerno izabrali smrt, već zato što su tražili opravdanje u onome što nije moglo da ih opravda. Oni su izgubili svoju veru u Hrista i otpali od Boga (Galatima 1:5); a takvo ponašanje definitivno ih vodi pod osudu zakona. I ja ne vidim nikakav apsurd u ovakvom stanovištu. Ako je ovo apsurdno, onda to isto morate reći i za reči Solomuna u Pričama 8:36.

Dozvolite da ovodokažem na jedan drugačiji način. Sigurno se slažete da se čovekov put uvek završava smrću. Solomun kaže: "Ima put koji se čoveku čini prav, ali mu je kraj put k smrti." I taj put koji se čoveku čini prav je njegov lični put. S obzirom da je lični put čoveka - put u smrt, možemo reći da svako ko voli taj svoj put - voli smrt. Galaćani su se okernuli na svoj lični put, koji se suproti putevima Božjim. Na taj način oni su želeli da budu pod osudom zakona.

Već sam pisao i više nego što sam očekivao. Uradio sam to samo zato što smatram ovo pitanje veoma važnim i ubedjen sam da vaši stavovi stoje nasuprot istini. Oni koji se pridržavaju takvih stavova, nisu dovedeni u zabludu zbog njihovog mešanja sa neprijateljima istine, već zbog njihove slepoće. Napisao sam ovaj kratak pregled, kao i nekoliko članaka u Znacima Vremena, samo sa željom

da zaštitim zakon Božji, i da pokažem njegovu večnost, njegove obavezne zahteve, date celom čovečanstvu, i prelepu harmoniju izmedju zakona i evanđelja. Zakon Božji je osnova celokupne naše vere. Možemo čak i reći da je on temelj treće andjeoske vesti. S obzirom da se približavamo kraju vremena, očekujemo da će sve sile neprijatelja biti usmerene protiv njega. Dužni smo da izvršimo najvažniji zadatak u svom životu. Svaka tačka u našim tvrdnjama biće izložena probi i najoštrijoj kritici, i od nas se očekuje da zaštitimo svaku tačku. Ukoliko postoji i najmanja nesaglasnost u našim tvrdnjama, budimo sigurni da će neprijatelji to zasigurno primetiti.

Znam da ćete reći da je veoma ponižavajuće menjati svoje stavove i to po ovako vitalnom pitanju pravo pred očima neprijatelja. Ali, ako gneralno imamo pogrešne stavove, bolje je ispraviti ih, pa čak i pred licem neprijatelja, nego li rizikovati i doživeti poraz radi pogrešnih stavova. Ja lično ne vidim ništa ponižavajuće u ovom pitanju. Ako naš narod, kao telo, danas mora da promeni svoj pogled po pitanju ove teme, to je onda samo zato jer je danas osvedočen više nego juče. To je jednostavno korak napred, koji nije ponižavajući, osim za one čiji ponos ne dozvoljava da priznaju da su bili u krivu. Ovo je bio samo korak napred za mnoge velike reformatore, počevši od Pavlovih dana pa sve do Lutera i Veslija. To je korak napred ka suštini vesti Trećeg andjela. Uopšte ne mislim da je ovo neka nova ideja. Ovo nije neka nova doktrina. Sve ono što ja poučavam, u savršenoj je harmoniji sa osnovnim principima istine, kojih se pridržavao ne samo naš narod već i reformatori. Radi toga, ja ne pripisujem sebi nikakve zasluge za promovisanje ove ideje. Sve što ja pripisujem ovoj teoriji je to što je postojana, jer se pridržava osnovnih principa evanđelja.

Pre nego što završim, ne mogu a da ne izrazim svoje žaljenje što u vašoj knjizi na stranici 78 postoji ovakva izjava: "precenjena doktrina opravdanja verom". Da li vi znate možda za neko drugo sredstvo opravdanja? Vaše reči govore da vi mislite da je ovo učenje precenjeno.

U jednu stvar sam potpuno uveren, da oni koji se drže vaše teorije o zakonu, nisu dovoljno razumeli i ocenili učenje o opravdanju verom; jer učenje kao što je vaše definitivno vodi u zaključak da se ljudi mogu opravdati zakonom. Medjutim, kada čitam Rimljanima 3:28, i takodje da je Pavle medju korinćanima nije znao ništa osim Isusa Hrista razapetoga, i "da će pravednik od vere živ biti" (Fibljanima 3:9), jednostavno zaključujem da je nemoguće preceniti istinu o opravdanju verom. Možete je nazivati "precenjenom"; ja samo prihvatam Reč Božju i zajedno sa Pavlom kažem: "Ja se ničim drugim ne hvalim, osim krstom Gospoda našega Isusa Hrista, koji je radi mene razapet a ja za svet." (Galatima 6:14)

Nadam se da ćete ovo pismo pročitati u onom duhu u kom je ono i bilo napisano, i da ćete shvatiti da sam ga napisao samo iz dobrih namera, sa bratskom ljubavlju

prema vama. Molim se da Bog i vas i mene i ceo naš narod privede ka savršenom poznanju istine, kakva ona i jeste u Isusu Hristu.

Jevandjelje u Galatima

"Ovo je najubedljiviji dokaz da apostol u trećem poglavlju Galatima, govori o ličnom iskustvu, a ne o dispencionalnim promenama. (Jevandjelje u Galatima. 45 str.)

Ovo pismo napisano je starešini Džordžu Batleru od starešine E.J. Vagonera 1887 godine, predstavlja jedno od najvažnijih pokreta u adventističkoj istoriji. Ideje koje su predstavljene u ovom pismu, odraz su srca konflikta 1888 koji se vodio oko poruke o opravdanju verom. Glavna misao u poslanici Rimljanima je svakako opravdanje verom.

Da bismo ispravno razumeli večno evandjelje onako kako je ono opisano u Otkrivenju 14:6, mora postojati ispravno razumevanje zaveta, da bi evandjelje bilo večno. Posle dve godine odbacivanja ove poruke, Elen Vajt je pisala Vagoneru u vezi nje:

"Otkako sam prošle Subote izjavila da su pogledi na zavete koje je iznosio brat Vagoner istina, čini mi se da se veliko olakšanje spustilo na mnoge umove. (Elen Vajt, Pismo 30, 1890)

Misli koje su prezentovane u ovoj brošuri, obezbeđuju ključ za dobijanje svetlosti četvrtog andjela. Odbacivanje ove poruke sigurno će doneti smrt jer su u ovom pismu dati okviri za dobijanje poruke Četvrtog Andjela, kao i dobijanje pečata Božjeg.